

Sturingsmonitor

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	4
Samenvatting.....	5
Welkom.....	13
Aanbiedingsbrief.....	13
Bestuur en portefeuilleverdeling.....	14
Pijler 1 Bestuur en participatie.....	17
Pijler 2 Zorg.....	32
Pijler 3 Economie, werk en recreatie.....	49
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen.....	57
Middelen en Ondersteuning.....	72
Financiële ontwikkelingen.....	76
Bijlagen.....	80
Missie en toekomstvisie.....	80
Collegeprogramma 2018-2022.....	80

Samenvatting

Hoofdpijnen

Voor u ligt de eerste Sturingsmonitor. Dit is een van de nieuwe instrumenten in de nieuwe Planning & Control cyclus. Zoals ook aangegeven in de aanbiedingsbrief onder welkom. In de tegel 'Samenvatting' treft u de samenvattingen van de 5 verschillende pijlers aan, met daarin een beleidsmatige terugblik op het jaar 2019 (= jaarverslag) en een doorkijk naar 2020 en verder (= kadernota) met bijbehorende financiële ontwikkelingen.

Onze samenleving verandert en wij bewegen mee. Dit vraagt om een andere manier van werken en een andere manier van sturen. We zijn deze nieuwe weg ingeslagen en dit gaat met vallen en opstaan. De actualiteit laat zien dat het urgent is: steeds maar toenemende zorgkosten, de komst van de Omgevingswet, de Energietransitie, de ambities uit het collegeprogramma en daarnaast de gemeentefinanciën die onder druk staan, vooral door ingrepen van de Rijksoverheid.

De financiële vertrekpunten zijn de Begroting 2020 en de Voortgangsrapportage 2019. Er was en is sprake van een sluitende meerjarenbegroting, echter wel met een aantal winstwaarschuwingen als gevolg van een aantal ontwikkelingen. Dit zijn o.a. de toekomstige herijking van het gemeentefonds die voor Aa en Hunze naar alle waarschijnlijkheid nadelig uitpakt. De omvang ervan is nog onbekend op dit moment. De herijking is een jaar vertraagd, waardoor deze in 2022 wordt ingevoerd in plaats van 2021. We zien toenemende zorgkosten, die de noodzaak van de transformatie (waarbij een verschuiving van duurdere naar goedkopere zorg het doel is) aangeven. De sturingsmonitor geeft ons inzicht, helpt ons in het maken van noodzakelijke keuzes en biedt een goede basis voor het kritisch kunnen sturen op samenwerkende partijen. We verwachten echter op de korte termijn tekorten die we met de transformatie alleen niet kunnen opvangen. In de Begroting 2020 en de Voortgangsrapportage 2019 hebben we daarnaast een aantal ontwikkelingen genoemd, waarin we nog keuzes moeten maken. Het gaat hierbij om het bomenonderhoud, het wegenonderhoud en tot slot de ontwikkelingen bij de inzet van de zwembadmedewerkers.

De eerste prognose van de jaarrekening 2019 (mede gebaseerd door ervaringen vanuit het verleden) is dat deze niet leidt tot structurele bijstellingen in positieve of negatieve zin. Als we terugkijken op de budgetontwikkeling in de afgelopen jaren, dan hebben we structurele ruimte in budgetten die er was ingezet voor invulling van de bezuinigingen die hebben plaatsgevonden, dan wel deze ruimte ingezet voor nieuw beleid. Dit betekent dat de stand, zoals we hebben weergegeven in de Begroting 2020 en de Voortgangsrapportage 2019, nog actueel is. Concreet betekent dit dat er geen ruimte is voor structurele bijstellingen als gevolg van (autonome) ontwikkelingen. De ambities voor de hiervoor genoemde drie ontwikkelingen (bomenonderhoud, wegenonderhoud en zwembaden) kunnen we daarom op de korte termijn niet structureel invullen, waarmee we onze ambitie moeten beperken. Wel willen we hiervoor incidentele middelen inzetten om niet tegen achterstanden aan te lopen. Gezien de urgentie ligt onze focus op dit moment op het zoveel mogelijk binnen de perken houden van de toenemende zorgkosten. Dit doen we door aanpassing in de uitvoering van ons beleid en gebruik te maken van onze sturingsmonitor, maar met die aanpassing alleen zijn we er niet.

Conclusie

De actuele situatie vraagt om scherpe sturing. We moeten keuzes maken. Ook in de komende periode zien we nog ontwikkelingen op ons afkomen die impact hebben op onze financiële positie. Op dit moment vragen we incidentele middelen om op een goede wijze uitvoering te kunnen geven aan het bomenonderhoud, het wegenonderhoud, de zwembaden en het sociaal domein.

Samenvatting pijler 1 Bestuur en participatie

Terugblik 2019

We hebben in het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij lokale, gemeentelijke en maatschappelijke onderwerpen en vraagstukken belangrijke vervolgstappen en nieuwe stappen gezet. De gemeentelijke dienstverlening aan inwoners en ondernemers is versterkt met als een van de resultaten dat Aa en Hunze in 2019 de MKB vriendelijkste gemeente van Drenthe

is en we scoren goed in klanttevredenheidsonderzoeken zoals Waar staat je gemeente 2018, en mysteryguest onderzoek. Het verbeteren van onze dienstverlening is een constant aandachtspunt. Social media is meer ingezet als nieuws- en informatiebron. Extra aandacht is gegeven aan de dienstverlening van belastingen.

Het programma AndersOmDoen heeft belangrijke bouwstenen opgeleverd voor o.a. het door ontwikkelen van de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties bij vraagstukken en thema's, voor het sturen op maatschappelijke effecten en de ontwikkeling van een andere wijze van werken voor de gemeentelijke organisatie.

Aan college bie 't pad hebben we een vervolg gegeven. In vier succesvolle bijeenkomsten hebben we goede gesprekken gehad met inwoners waar geen of minder contacten mee zijn.

In 2019 is de Regiodeal rondgekomen en zijn de eerste projecten gestart. Samen met het rijk, provincie en de gemeenten, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hoogeveen en Hardenberg gaan we de komende jaren investeren in werken, wonen en welzijn.

Sterker, leefbaarder, duurzamer, vitaler en veiliger. Met meer toezicht en milieucontroles, actief optreden tegen ondermijning, meer inzet tegen permanente bewoning van recreatiewoningen, meer inzet op buurtbemiddeling en meer aandacht voor risicovolle evenementen hebben we hieraan een belangrijke bijdrage geleverd.

We hebben waardevolle stappen gezet in de integrale aanpak van complexe zaken. O.a. de aanpak rondom het Ruige Veld is hiervan een voorbeeld

Vooruitblik 2020 en verder

Steeds duidelijker wordt het wat de veranderende samenleving van de politiek, het bestuur en de organisatie vraagt en ook steeds duidelijker wordt dat we daar samen met onze inwoners handen en voeten aan gaan geven. Door te experimenteren met het onderwerp biodiversiteit gaan we ontdekken hoe dat werkt.

We blijven bie 't pad en in gesprek met onze inwoners. Wat we in deze gesprekken ophalen is van grote waarde voor ons werk en helpt ook bij handen en voeten geven van de nieuwe werkwijze.

Het sturen en toetsen op de effecten in de samenleving houden we vast en werken we verder uit. Als voorbeeld ook in ons subsidie- en sponsorbeleid.

Daarnaast gaan we het nog steviger verankeren in de integrale aanpak van complexe zaken.

Inzet op toezicht, handhaving en veiligheid blijft van belang. De aanpak van permanente bewoning van recreatieverblijven, het optreden tegen (andere) illegale situaties en de aanpak van ondermijning hebben extra onze aandacht. Daarnaast als extra het toezicht op de bouw van het windpark

We blijven investeren in passende fysiek en digitale dienstverlening en houden aansluiting bij onze inwoners met onze op informatieverstrekking via de geëigende en vernieuwende media, waaronder social media.

Conclusie

We hebben belangrijke stappen gezet in een nieuwe werkwijze die past bij de nieuwe ontwikkelingen. We zijn er nog niet. We zetten door op de ingeslagen weg en gaan samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties met regelmaat het kompas herijken. Daarvoor kijken we ook vooral ook naar onszelf. Met een nieuwe kijk observeren en in gesprek zijn en vraagstukken multidisciplinair en in co-creatie oppakken.

We blijven investeren in passende dienstverlening en in een gemeenten en samenleving waar het prettig en veilig wonen, werken en recreëren is.

Samenvatting pijler 2 Zorg

Terugblik 2019

We willen dat onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid kunnen meedoen in de samenleving. Er zijn allerlei ontwikkelingen gaande die maken dat dit een forse ambitie is. De vergrijzing neemt de komende jaren aanzienlijk toe, terwijl het aantal jeugdigen afneemt. De leefbaarheid van kleine kernen komt hiermee onder druk te staan: in sommige dorpen is de bus, supermarkt en school al verdwenen en ouderen met een grote zorgbehoefte moeten uitwijken naar een grotere plaats voor verpleeghuiszorg. Dit vraagstuk dienen wij samen met inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven op te pakken.

Tegelijkertijd is ons beleid erop gericht dat (kwetsbare) mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen, eventueel met ondersteuning van naasten, burens of een zorgprofessional. Dit vraagt om voldoende opgeleid zorgpersoneel, personeel waar nu al een tekort in is. Het vraagt ook om meer actieve inwoners die klaar willen staan voor een ander. Samenredzaamheid in plaats van zelfredzaamheid.

De afgelopen periode is ook veel naoberschap en zelfinitiatief zichtbaar is geworden.

Vooruitblik 2020 en verder

De vergrijzing en het beleid dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen, leidt tot een stijging van de uitgaven Wmo, de invoering van het abonnementstarief versnelt deze stijging.

Bovendien is het huidige woonbeleid nog niet toekomstbestendig genoeg. Ouderen, maar ook andere kwetsbare inwoners, hebben een ander type woning nodig met voorzieningen dichtbij en een openbare ruimte die meedoen mogelijk maakt. Bouwen voor ouderen leidt ook tot een doorstroming op de woningmarkt, waardoor ook jongeren in de gemeente kunnen blijven wonen. In de nieuwe woonvisie zal meer oog zijn voor andere vormen van wonen.

Digitalisering kan daarbij van dienst zijn om langer thuis te kunnen wonen, zoals bijvoorbeeld domotica en apps om zorg op afstand mogelijk te maken.

Naast de vergrijzing zien we ook de tweedeling toenemen. Zowel qua leefstijl als sociaaleconomisch. Een klein deel van onze inwoners kan zonder een steun in de rug niet volwaardig meedoen, de ingewikkelde samenleving met de prestatiedruk bij jongeren en volwassenen is hierin niet helpend. Schuldenproblematiek, laaggeletterdheid, intergenerationele armoede, de negatieve effecten van social media bij vooral jongeren en een ongezonde leefstijl zijn hardnekkige problemen en vragen om een duurzame, creatieve aanpak met inzet van ervaringsdeskundigen.

Conclusie

Met alle veranderingen van de afgelopen jaren, gaan we door op de ingeslagen weg van transformatie. Deze transformatie voltrekt zich volgens drie sporen:

1. Inzetten op preventie en vroeg signalering. Zowel bij kinderen, inwoners met een laag inkomen als bijvoorbeeld ouderen in de vorm van huiskamers in verschillende dorpen. Deze inzet vergt jaren voordat resultaten zichtbaar worden.
2. Anders denken en doen. De opgaaf is te groot om alleen aan het stuur te staan. In de nieuwe aanpak 'Samen maak je de route', staan gelijkwaardigheid en eigenaarschap, meedoen en preventie, handelingsvrijheid en kaders, integraal en gebiedsgericht werken centraal. We werken daarbij meer met en vanuit inwoners. Ook werken we samen met onze maatschappelijke partners die elk vanuit hun eigen rol aan de gezamenlijke opgaaf werken. Een voorbeeld is het realiseren van een sluitend netwerk zorg- en veiligheid. Tot slot wordt regionale samenwerking steeds belangrijker.
3. Sturen op effecten in de samenleving en zo ook grip krijgen op de uitgaven. Er is een systeem van monitoring ontwikkeld dat we dit jaar verder gaan uitwerken. Op basis van een goede monitor kunnen we concrete maatregelen treffen om de kosten te beheersen. Een van

de maatregelen is steekproefsgewijs onderzoek te doen naar de recht- en doelmatigheid van geleverde ondersteuning. De verwachting is overigens dat het tekort in het sociale domein ook het komend jaar zal stijgen, zowel voor de Jeugdzorg als Wmo.

Samenvatting pijler 3 Economie, werk en recreatie

Pijler 3 gaat over het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

Terugblik 2019

Om in Aa en Hunze de economische structuur te verbeteren en aantrekkelijkheid voor inwoners en bezoekers te verhogen, willen we samen met onze actieve en innovatieve inwoners en ondernemers samenwerken om vitaliteit te behouden en uit te breiden. Daarbij willen we inspelen op kansen die de economische groei met zich mee brengt en initiatieven van ondernemers die passen bij het landschap en de inwoners faciliteren. We willen ondernemers de ruimte bieden om in te kunnen spelen op de bewegingen in de markt.

We hechten belang aan een duurzame samenleving. Samen met bedrijven, sectoren en inwoners hebben we een rol in de energietransitie. Aangezien het landschap een belangrijke drager is van onze economie én manier van leven, is onze insteek dan ook: *'Ruimte voor ontwikkeling, mits dit past in het landschap'*. Om dit te borgen is in 2019 een beleidskader zonne-energie ontwikkeld. Draagvlak voor initiatieven start bij bewoners zelf; daarom zijn zes dorpsinitiatieven gestimuleerd om met plannen te komen. In 2019 hebben we een subsidie Energiebesparing particulieren ingezet en daarmee circa 400 huishoudens geholpen bij het nemen van duurzame maatregelen aan de eigen woning.

Voor het (deel)windpark Oostermoer is begin 2019 een Omgevingsadviesraad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is een overlegorgaan dat enerzijds afspraken maakt over hinderbeperkende maatregelen met de initiatiefnemers en anderzijds besluit over de besteding van het Gebiedsfonds. We zijn nauw betrokken bij het opzetten van dit gebiedsfonds. In 2019 is bestuurlijk is afgesproken dat de gemeente, de provincie Drenthe en de initiatiefnemers een gebiedsfonds gaan instellen voor de komende tien jaar.

Aa en Hunze is een aantrekkelijke woongemeente, strategisch gelegen tussen diverse stedelijke gebieden met economische dynamiek. Dit biedt kansen op terrein van wonen, werken, recreatie en toerisme. We hebben ingezet op een actievere verbinding met de regio om een bijdrage te leveren aan het ondernemersklimaat en de werkgelegenheid. In 2019 hebben we het ondernemersplatform Aa en Hunze nieuw leven in geblazen met als doel kennismaking, kennisdeling en ophalen van behoeften bij onze ondernemers. Naast het gesprek met ondernemers, zetten we in op samenwerking met de regio o.a. door projecten als herinrichting Hunzedal, Activatieplan Nationaal Park Drentsche Aa, Samenwerking op de Hondsrug, Eems Dollard Regio en de Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe op thema's.

We hebben met de strategienota Toekomst Vakantieparken ingezet op gezonde en vitale vakantieparken. We faciliteren en stimuleren enerzijds kansrijk ondernemerschap en anderzijds het geven van nieuwe waarden aan niet-kansrijke parken. Vanuit het principe park aan zet.

Vooruitblik 2020 en verder

Het jaar 2020 staat in het teken van nieuw Economisch, Recreatief en Toeristisch beleid en daarbij willen we samen met ondernemers, regiopartners en inwoners behoeften concretiseren in een uitvoeringsplan. Met dit nieuwe beleid willen we de aantrekkelijkheid als woongemeente en toeristisch gebied versterken en toekomstbestendig maken en houden. Dit doen we door de Economische Koersnota en de Nota Toeristisch Beleid te herzien en de landelijke trends en ontwikkelingen in beeld te brengen. De in 2019 ingezette regionale samenwerkingen gaan we in 2020 mee verder. De economische kansen die zich vanuit de verschillende regionale samenwerking voordoen willen we aangrijpen en benutten om de economische structuur in Aa en Hunze te versterken.

De Rijksoverheid, waterschappen, provincies en gemeenten hebben het Klimaatakkoord ondertekend. Eén van de uitwerkingen binnen dat akkoord is de Regionale EnergieStrategie (RES). Voor 1 juni

2020 moet de gemeente binnen de RES Drenthe hebben – in concept - geformuleerd hoeveel duurzame energie we tot 2030 (gezamenlijk) gaan opwekken en hoeveel energie er kan worden opgeslagen en getransporteerd met het energienetwerk. Ook moet er een participatief traject met de samenleving zijn gestart. In de definitieve RES moet tevens de Regionale Structuur Warmte zijn opgenomen; een grove uitwerking van de toekomstig warmtevraag en -aanbod, dat als input voor de gemeente Transitievisie Warmte gebruikt kan worden.

We zullen ook in 2020 verder gaan met het stimuleren van verduurzaming van particuliere woningen en huurwoningen. We richten onze aandacht met name op de groep met de laagste inkomens. Met het inzetten van energiecoaches denken we aan energiebesparing en tegelijkertijd een belangrijke bijdrage te leveren aan armoedebestrijding. We gaan ook onderzoeken of de eigen vastgoed verder verduurzaamd kan worden en willen zes dorpsinitiatieven (Anderen, Ekehaar, Grolloo, Rolde, Anloo en Spijkerboor/ Annerveen), ondersteunen waarbij we hen helpen om tot een eigen aanpak te komen aangaande energieopwekking en/ of energiebesparing.

Voor het (deel)windpark Oostermoer is op 30 januari door de gemeenteraad besloten om €312.000,- beschikbaar te stellen voor de komende tien jaar als bijdrage in het gebiedsfonds. We gaan in samenwerking met de provincie Drenthe, initiatiefnemers en de Omgevingsadviesraad (OAR) het gebiedsfonds inrichten. In gezamenlijkheid zal het financiële beheer en de globale bestedingsdoelen worden bepaald. De OAR zal besluiten over de concrete besteding van de financiële middelen.

Al vele jaren is Aa en Hunze een fietsgemeente, voor inwoners en toeristen. Met het in kaart brengen van de knelpunten in het fietspadennetwerk willen we een belangrijke bijdrage leveren aan het toekomstbestendig maken van het fietspadennetwerk. Steeds meer mensen zijn in het bezit van een elektrische fiets en dat levert nieuwe kansen en uitdagingen op. De elektrische fietsen zijn zwaarder, breder en sneller. Als gemeente willen we de komende jaren het fietspadennetwerk op punten als veiligheid en comfort doorontwikkelen in samenwerking met andere gemeenten, Provincie en Recreatieschap Drenthe, met als doel aantrekkelijke fietspaden die verbindend werken tussen dorpen en buitengebied voor alle gebruikers. Voor 2020 staan het fietspad langs de Menweg Eexterveen en het fietspad Amen-Grolloo op de planning. De ontwikkeling van de fietspaden is in kader van kwaliteitsimpuls fietspaden.

De strategienota Vitale Vakantieparken bevat drie sporen: Vitaliseren van parken die het nog beter kunnen en willen doen. Transformeren van parken die geen recreatieve toekomst meer hebben. Sociale opgaven op de parken die te maken hebben met permanente bewoning, zorgvragen en criminaliteit. De ingezette weg zal in 2020 verder worden uitgevoerd, te beginnen met de drie pilot parken en het vaststellen van de strategienota Vitale Vakantieparken door de gemeenteraad begin 2020.

Voor de ontwikkeling van Aa en Hunze op economisch en leefbaarheidsaspecten is het van groot belang dat inwoners, ondernemers en toeristen gebruik kunnen maken van (snel) internet in kader van digitale bereikbaarheid. Voor innovatie en veiligheid zetten we actief in op het faciliteren van marktpartijen om Aa en Hunze te voorzien van glasvezel en mobiel internet. Het doel is om een belangrijke bijdrage te gaan leveren aan verder professionalisering van de bedrijfsvoering voor ondernemers en de sociale functies van inwoners.

Conclusie

We pakken veel aspecten van economie, werk en recreatie aan. Voor het versterken van de economische structuur zijn we daarmee op de goede weg. Een aantal landelijke, regionale en lokale trends moeten we goed in het oog houden om de economische structuur sterk te houden. Zo letten we goed op wat de ontwikkelingen zijn op gebied van Stikstof, Digitalisering, Landbouw en Toerisme en wat er op ons af komt en hoe we daar mee om kunnen gaan. Het is daarbij belangrijk om goed contact te houden met inwoners, ondernemers, regionale partners en de landelijke partijen.

Samenvatting pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

De pijler Voorzieningen, leefbaarheid en wonen gaat over verschillende onderwerpen, van leefomgeving, natuur en milieu tot sport en cultuur.

Terugblik 2019

We stimuleren, faciliteren en initiëren initiatieven vanuit de samenleving die de leefbaarheid in en de woonkwaliteit van de dorpen vergroten. Dit hebben we in 2019 gedaan, o.a. met behulp van het Leefbaarheidsfonds, en dat geldt ook voor de komende jaren. We hebben verschillende sportverenigingen gefaciliteerd en het cultuurbeleid gecontinueerd, omdat dit bijdraagt aan de leefbaarheid in de dorpen. We willen zorgen voor goede (basis)voorzieningen. In 2019 hebben we daarom een nieuw rioleringsplan (2020-2024) opgesteld. We willen een duurzame gemeente zijn. In dit kader zijn we in 2019 onder andere verder gegaan met de inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud en hebben we voor wat betreft onkruidbestrijding gebruik gemaakt van hete lucht.

Vooruitblik 2020 en verder

In 2020 zal uitvoering worden gegeven aan het project invoering van de Omgevingswet en experimenteren we met de nieuwe manier van werken door met verschillende stakeholders samen te werken aan een nieuwe ontwikkelvisie voor Avebe. Verder zien we de invoering van de Omgevingswet als kans om samen met onze inwoners en ondernemers de leefbaarheid in de dorpen te vergroten.

Verder is de verwachting dat we in het eerste halfjaar van 2020 de nieuwe fietspaden Amen-Grolloo en het fietspad langs de Menweg aanleggen. Ook onderzoeken we in 2020 de mogelijkheden voor een fietspad langs de Hunze. Daarnaast wordt voor een aantal fietspaden een kwaliteitsimpuls uitgevoerd. Tot slot gaan we in 2020 verder met de aanbestedingsprocedure ten behoeve van de vernieuwbouwing van de Boerhoorn in Rolde.

Omdat we een aantrekkelijke woongemeente willen blijven is het van belang dat we onze woonvisie blijven actualiseren. Om te voorzien in de woningbehoefte van Anloo gaan we in 2020 in samenwerking met het dorp nader invulling geven aan plan Raatakkers (fase 2). In de eerste helft van 2020 wordt er samen met het dorp gewerkt aan de ruimtelijke visie van Annen. Daarnaast gaan wij het komende jaar gebruiken om te komen tot een stedenbouwkundige visie op de toekomst van 't Ruigeveld. Dit zal leiden tot een actualisatie van het huidige bestemmingsplan.

Binnen deze pijler is de nieuwe Omgevingswet een ontwikkeling die een extra inspanning van de gemeente vraagt. De invoering van de Omgevingswet per 1-1-2021 vereist een goede voorbereiding. De eerste fase van de implementatie van de Omgevingswet pakken we in 2020 op projectmatige wijze op. Daarnaast zullen we een start maken met het opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie. Deze moet op grond van de Omgevingswet uiterlijk op 31-12-2023 zijn vastgesteld. Deze gemeentelijke omgevingsvisie gaat over de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving en raakt daarmee alle pijlers. Gelet op de gewenste samenhang (met bijvoorbeeld de energietransitie en gezondheid) en co-creatie met de samenleving zullen we hier tijdig een start mee maken. Overigens zal de totale stelselherziening voor 2030 moeten zijn afgerond.

We gaan in 2020 verder inzetten op de instandhouding en ontwikkeling van beschermde flora en fauna, de versterking van de biodiversiteit in de leefomgeving en het bestrijden van plagen en schadelijke uitheemse soorten. In 2020 zullen we verder gaan met het plan om 25 erven steenuilvriendelijk te maken en blijven we waar mogelijk bij alle werkzaamheden en activiteiten extra aandacht besteden aan het welzijn van insecten. Daarnaast willen we in 2020 als gemeente zelf, zo mogelijk samen met bewoners, van start gaan met ecologisch bermbeheer. In 2019 is voor wat betreft onkruidbestrijding gebruikt gemaakt van hete lucht en ook in 2020 zullen we onkruid op niet chemische wijze bestrijden. In 2020 ronden we de inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud af. Tot slot komen we in 2020 met een voorstel voor de bestrijding van de eikenprocessierups.

Conclusie

Binnen deze pijler is de nieuwe Omgevingswet een ontwikkeling die een extra inspanning van de gemeente vraagt. De invoering van de Omgevingswet per 1-1-2021 vereist een goede voorbereiding. De eerste fase van de implementatie van de Omgevingswet pakken we in 2020 op projectmatige wijze op. Daarnaast zullen we een start maken met het opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie. Deze moet op grond van de Omgevingswet uiterlijk op 31-12-2023 zijn vastgesteld. Deze gemeentelijke omgevingsvisie gaat over de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving

en raakt daarmee alle pijlers. Gelet op de gewenste samenhang (met bijvoorbeeld de energietransitie en gezondheid) en co-creatie met de samenleving zullen we hier tijdig een start mee maken. Overigens zal de totale stelselherziening voor 2030 moeten zijn afgerond.

Samenvatting Middelen en Ondersteuning

Terugblik 2019

De pijler Middelen en Ondersteuning is, zoals aangegeven bij deze pijler, het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers. We willen een effectieve en efficiënte organisatie zijn die in staat is om aan te blijven sluiten bij de behoeften en wensen van inwoners en politiek. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties vragen van ons om vanuit hun perspectief te denken te handelen en niet vanuit ons eigen systeem en onze eigen werkwijze. Ze vragen om flexibiliteit, om integraliteit en om meedenken. We hebben in het afgelopen jaar ingezet op flexibiliteit van medewerkers door op andere manieren samen te werken, zodat we steeds beter in staat zijn om met de samenleving mee te bewegen en opgabegericht te kunnen werken. Daarnaast lag en ligt onze focus uiteraard op het op orde houden van de basis (de zogenaamde 'going concern' werkzaamheden). We hebben in 2019 een start gemaakt met onze nieuwe Planning & Control cyclus, waarmee ook het instrumentarium ons in staat stelt en faciliteert om op een andere manier te werken.

Vooruitblik 2020 en verder

Dit krijgt in 2020 en ook de jaren erna een vervolg, omdat zowel onze werkwijze als het bijbehorende Planning & Control instrumentarium vraagt om verdere doorontwikkeling. Deze andere manier van (integraal) werken passen we ook in 2020 concreet toe bij bijvoorbeeld het project invoering van de Omgevingswet en het project Beheer Openbare Ruimte. Integraal en gericht op een resultaat dat bijdraagt aan de gewenste effecten in de samenleving.

De verdere planning voor de Planning & Control-cyclus voor 2020 staat uitgewerkt onder het kopje 'Financiële ontwikkelingen'. De financiële cijfers komen in 2020 in juni/juli - jaarrekening 2019 en vertaling meicirculaire en financiële bijstellingen en in december waar een tweede financieel bijstellingsmoment is gepland.

Conclusie

We hebben in het afgelopen jaar goede stappen gezet in de doorontwikkeling van de organisatie en het Planning & Control instrumentarium. We zien dat we de goede weg ingeslagen zijn, maar realiseren ons ook dat we nog een weg te gaan hebben. Hierop zullen we in 2020 en de jaren erna volop op inzetten.

Voorstellen sturingsmonitor 2020

De raad der gemeente Aa en Hunze;

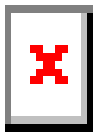
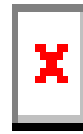
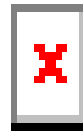
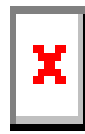
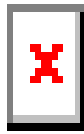
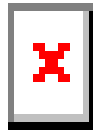
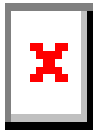
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze;

besluit:

1. De sturingsmonitor vast te stellen
2. Het college opdracht te geven om de in de sturingsmonitor verwoorde acties verder te brengen
3. De sturingsmonitor als basis te gebruiken voor de begroting 2021
4. In te stemmen met het proces en kennisnemen van de inhoud van de opdracht over de financiële uitgangspunten

17 maart 2020

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

Anno Wietze Hiemstra (burgemeester), Henk Heijerman , Bas Luinge, Co Lambert
(wethouders),
Marleen Tent (gemeentesecretaris/ algemeen directeur).

de secretaris,

de burgemeester,

mr. M. Tent

dhr. A.W. Hiemstra

Vaststelling sturingsmonitor 2020

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Aa en Hunze in de
openbare vergadering van 23 april 2020

de griffier,

de voorzitter,

Mr. E.P. van Corbach

A.W. Hiemstra

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de eerste Sturingsmonitor. Dit is een van de nieuwe instrumenten in de nieuwe Planning & Control cyclus. Met de gewijzigde Planning & Control cyclus willen we een instrumentarium dat aansluit op een andere wijze van werken en sturen. We bevinden ons namelijk in een periode waarin de samenleving verandert. Het ooit overzichtelijke speelveld breidt zich steeds verder uit en neemt complexere vormen aan. Inwoners willen meer betrokken zijn bij het oplossen van samenlevingsvraagstukken en starten eigen initiatieven. Dit vraagt van ons dat we meebewegen: van controle naar trefzeker meebewegen.

De Sturingsmonitor bestaat uit een Jaarverslag en een Kadernota. Het doel van het Jaarverslag is om op basis van een beleidsmatige terugblik met elkaar te kijken naar wat onze doelen waren in het afgelopen jaar, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en wat er uiteindelijk als resultaat is behaald. Centraal staan de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de Begroting 2020. Binnen de Kadernota wordt het beleid voor het lopende jaar, waar nodig, bijgesteld en wordt vooruitgekeken naar het volgende jaar/de volgende jaren. Het doel is om een goede prognose van de financiële positie over het afgelopen jaar te maken, zodat we weten waar mogelijkheden en onmogelijkheden liggen ten aanzien van nieuw beleid en wijzigingen in beleid. Dit tezamen vormt daarmee de basis voor de Begroting 2021 en verder. De opbouw van de Sturingsmonitor is gelijk aan die van de nieuwe Begroting 2020. Centraal staat in elke pijler het effect in de samenleving. Hieronder hangen verschillende doelen en concretere activiteiten die hieraan bijdragen. Bij de verschillende doelen zijn eveneens de sturingsindicatoren weergegeven.

De uitdaging bij deze Sturingsmonitor is dat we nog te maken hebben met een jaar waarin de oude en de nieuw Planning & Control cyclus door elkaar lopen. De terugblik op het jaar 2019 is een jaar in oude stijl, waarin de 8 programma's (+1 programma bedrijfsvoering) centraal stonden. Bij de Begroting 2020 zijn we voor het eerst gaan werken met vier pijlers en met effecten in de samenleving, om precies te zijn één per pijler, waarmee we toewerken naar een nieuwe strategische toekomstvisie en samenlevingsagenda in 2021. Kortom: oud en nieuw lopen wat door elkaar en kan het daardoor misschien soms wat ingewikkeld maken voor de lezer. Hier komt nog bij dat deze Sturingsmonitor een product is dat we verder willen doorontwikkelen. De invulling van het sturingsvraagstuk bij de pijler 2 sociaal domein loopt in die zin vooruit ten opzichte van de andere pijlers. Hier kunt u de bedoeling zien en lezen van de Sturingsmonitor, zoals we voor alle pijlers voor ogen hebben.

In het onderdeel Samenvatting treft u per pijler een samenvatting met daarin de rode draad in de pijler en een overall samenvatting en conclusie. Vervolgens kunt u via de verschillende pijlers per onderliggende activiteit lezen wat er in het afgelopen jaar is gebeurd (=jaarverslag) met een doorkijk naar 2020 en verder (=kadernota). In de tegel Financiële ontwikkelingen treft u het financiële kader aan (de meerjarige financiële situatie na de voortgangsrapportage van eind december 2019) en de belangrijke financiële ontwikkelingen.

De ontwikkelingen binnen het gemeentefonds en het sociaal domein zijn van grote invloed op onze financiële positie. Er komt een herziening van het totale gemeentefonds in 2022. De financiën van het sociaal domein staan sterk onder druk. De verwachting is dat na 2019 ook 2020 in de rode cijfers eindigt. De algemene financiële ontwikkelingen en de meer specifieke ontwikkelingen voor de meerjarenbegroting bevestigen het beeld dat is aangegeven in de begroting 2020 dat onze structurele financiële positie onder druk staat.

Onze financiële positie vraagt om herbezinning, dit doen we middels het beschreven proces 'Wat voor financiële gemeente willen we zijn?'. Dit onderwerp staat 16 april en 23 juni geagendeerd voor de Raad. Zoals u kunt lezen in het bijbehorende raadsvoorstel staat de Sturingsmonitor op 23 april opiniërend en besluitvormend geagendeerd voor de Raadsvergadering. De verdere planning voor de Planning & Control-cyclus voor 2020 staat uitgewerkt onder het kopje 'Financiële ontwikkelingen'. De

financiële cijfers komen in 2020 in juni/juli - jaarrekening 2019 en vertaling meicirculaire en financiële bijstellingen en in december waar een tweede financieel bijstellingsmoment is gepland.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

Mevrouw mr. M. Tent de heer A.W. Hiemstra
secretaris burgemeester

Bestuur en portefeuillevverdeling

Burgemeester A.W. Hiemstra	Wethouder H. Heijerman (Combinatie Gemeentebelangen)	Wethouder B. Luinge (VVD)	Wethouder Drs. N.J.P. Lambert (Groen Links)	Gemeentesecretaris Mr. M. Tent (Algemeen d
				
Vervanging door wethouder Heijerman	Vervanging door burgemeester	Vervanging door wethouder Lambert	Vervanging door wethouder Luinge	

• Bestuurlijke coördinatie • Algemeen bestuur • Communicatie • Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering) • Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR) • Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen . • Dienstverlening • Personeel en Organisatie • Informatisering en automatisering • Integrale handhaving • Informatieveiligheid en privacy • Vereniging van Nederlandse gemeenten • Vereniging van Drentse gemeenten Westerbork	• Ruimtelijke ontwikkeling • Volkshuisvesting, woningbouw • Omgevingsvergunningen • Kern- en buurtgericht werken • Beheer openbare ruimte (o.a. wegen, groen, fietspaden) • Verkeer en Vervoer • Accommodatiebeleid over dorpsuizen • Plattelands- en natuurontwikkeling (incl. P10) • Landbouwbeleid m.b.t. versterken landelijk gebied • Begraven en begraafplaatsen • Cultuurhistorie, cultureel erfgoed • RUdD • Eerste loco-burgemeester	• Grondbeleid, grondzaken, gemeentelijk vastgoed • Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid • Grondbeleid, grondzaken en gemeentelijk vastgoed • Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid • Recreatie en toerisme • Recreatieschap Drenthe Diever • Onderwijs, inclusief onderwijs-huisvesting en kindcentra • Volwasseneneducatie • Laaggeletterdheid • Water, waterbeheer en riolering • Afval • Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties • leerplicht • Internationale betrekkingen, w.o. EDR • Volksgezondheid • Tweede loco-burgemeester	• Financiën, en verzekeringen • Grondbedrijf • Participatie, jeugd en WMO • Belastingen • Stichting Attenta (voorheen sociaal Team) • Arbeidsmarktbeleid en sociale werkvoorziening • Welzijns- en gezondheidsbeleid • Sociale Zaken & armoedebelid • Duurzaamheid en duurzame energie • Global Goals en Fairtrade • Schuldhulpverlening • Cultuurbeleid • Inburgering, vluchtelingen • GGD • Leerlingenvervoer • Werkvoorzieningsschap Alescon (in liquidatie) • Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentse Aa (WPDA) • Gemeenschappelijke regeling Publiek vervoer Groningen-Drenthe • Derde loco-burgemeester	• •
--	---	--	---	--

Projectportefeuille: • Van Strategische Toekomstvisie 2025 naar Omgevingsvisie (actualisering in 2020) • Implementatie omgevingswet • Gaswinning en schadeafhandeling (alg. STRONG) • Nieuwe planning en control cyclus	Projectportefeuille: • Inwoner participatie/veranderende rol overheid • Gebiedsontwikkeling Drentsche Aa • Leader Zuidoost Drenthe • Koopcentrum Gieten • Agenda voor de Veenkoloniën • Vernieuwing MFC de Boerhoorn Rolde • Stuurgroep Hunze • Regio Deal voor het onderdeel wonen en coördinator	Projectportefeuille: • N34 ontwikkeling • Glasvezel • Toekomst vakantieparken • Ontwikkeling Gasselternveld • Regio Deal voor het onderdeel werk	Projectportefeuille: • Programma Transformatie Sociaal Domein • In Fore Care (Europees project rondom mantelzorg) • Kans voor de Veenkoloniën • Windenergie • Regio Deal voor het onderdeel welzijn	
---	--	---	--	--

Pijler 1 Bestuur en participatie

Korte omschrijving

Deze pijler gaat onder andere over het functioneren van de gemeenteraad en het college en het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties daarbij. Ook openbare orde en veiligheid, publiekszaken en verkiezingen zijn in deze pijler te vinden.

In de pijlers staat het effect in de samenleving centraal. Daar willen we op sturen en monitoren. Hier horen beleidsindicatoren bij. Het ontwikkelen van beleidsindicatoren is een groeimodel. Daar waar mogelijk willen we aansluiten bij al bestaande indicatoren.

Effecten in de samenleving

1.1 Inwoners voelen zich betrokken en gehoord.

1.2 Inwoners zijn tevreden over de dienstverlening.

Doelen

1.1.1. Inwoners voelen zich betrokken bij de ontwikkelingen in de dorpen

Activiteiten

1.1.1.1 Experimenteren in Aa en Hunze.

Het experimenteren betekent dat we naar andere manieren werken zoek om samen met inwoners onze doelen te bereiken en inwoners daar actief bij te betrekken. Daarom is 2019 Expeditie Aa en Hunze gekoppeld aan het programma AndersOmDoen. Vanuit dit programma willen we experimenteren met het realiseren en het sturen op effecten in de samenleving. We starten hiermee in 2020 met het thema biodiversiteit. Daarnaast heeft de raad besloten om zijn vergaderstructuur dusdanig aan te passen waardoor er meer ruimte is voor inbreng van en contact met inwoners.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het experimenteren heeft een plek gekregen in het programma AndersOmDoen. Op 4 december 2019 vond de startbijeenkomst met de raad, het college en de organisatie plaats. Tijdens deze bijeenkomst zijn we met elkaar in gesprek gegaan over de veranderende rollen bij het experimenteren. Op voorstel van de raadswerkgroep bestuurlijke vernieuwing heeft de raad in september 2019 besloten om de vergaderstructuur aan te passen, zodat er meer ruimte is voor inbreng van en contact met inwoners. Andere voorbeelden van die andere manier van werken zijn de signaleringsgesprekken, het tot stand komen van de Omgevingsvisie Gieten, het betrekken van de dorpskenner bij de gemeente en de projecten vanuit het project Jouw idee Samen uitvoeren.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 gaan we (raad, college en organisatie) starten met het opdoen van ervaring in het realiseren en sturen op effecten in de samenleving op het gebied van het thema biodiversiteit. Raad, college en organisatie gaan allereerst met elkaar in gesprek om een gedeeld beeld te hebben over biodiversiteit. Vervolgens gaan we in gesprek met inwoners en betrokken organisaties om te

bespreken welke mogelijkheden zij zien om de biodiversiteit te versterken en wat zij hierbij belangrijk vinden. Deze twee stappen vormen de eerste aanzet in het opdoen van ervaring in het sturen op effecten in de samenleving.

Uiteindelijk willen we naar een herijking van de Strategische Toekomstvisie/Samenlevingsagenda toewerken om zo ervaring op te doen in het formuleren van en het sturen op effecten in de samenleving.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 04-12-2019 Einddatum: 31-07-2021

1.1.1.2 Het Aa en Hunze panel inzetten bij beleidsonderwerpen.

Het burgerpanel heeft in Aa en Hunze in 2013 zijn intrede gedaan en biedt een mogelijkheid om van inwoners meningen en input te ontvangen over belangrijke (beleids)onderwerpen. Het burgerpanel wordt gevormd door ruim 800 inwoners. We gaan verkennen of het burgerpanel in zijn huidige vorm of in zijn geheel nog passend is. Dat gaat mede door het experimenteren duidelijk worden.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het panel is, net als in 2018, ook dit jaar niet ingezet. Er hebben zich geen vraagstukken voorgedaan waarbij het burgerpanel van toegevoegde waarde was. Wel is er in 2019 een koopstromenonderzoek gehouden voor de kernen Gieten, Annen en Rolde. Dit onderzoek geeft, op basis van pintransacties, een beeld van waar inkopen worden gedaan

Vooruitblik 2020

We gaan verkennen of een burgerpanel in zijn huidige vorm past binnen de nieuwe richting die we inslaan of dat we daar andere tools voor nodig hebben. Veel onderwerpen en vraagstukken vragen om maatwerk. Het koopstromenonderzoek is daar een voorbeeld van.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

1.1.1.3 College bie't pad vervolg geven.

College bie't pad is een beproefd concept. Het is een laagdrempelige manier om gesprekken te voeren tussen college en inwoners. Om te horen wat er leeft onder de inwoners gaat het college de komende periode vooral in gesprek met inwoners waar geen of minder contacten mee zijn.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het college is in 2019 weer gestart met college bie't pad met als doel minimaal 80% nieuwe contacten. Er zijn 5 activiteiten geweest. Het college heeft in Anloo gesproken met inwoners die op dezelfde dag jarig zijn als de Koning (60 personen), in Eexterveen met 12 producenten van streekproducten, in Gasselte met 120 campinggasten en in Gasselternijveen met 25 vaste bezoekers en vrijwilligers van De Huiskamer. Bij de bijeenkomst met 100 nieuwe inwoners nam het college de nieuwe inwoners bie'tpad in Gieten: de buitendienst, Wijk van de Toekomst en de vernieuwde bibliotheek zijn bezocht.

Doorkijk 2020 e.v.

Het college gaat ook in 2020 weer bie't pad zijn om in gesprek te gaan met inwoners en organisaties waarmee het college wienig tot geen contacten mee heeft.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

1.1.1.4 Uitvoering van projecten in 'het kader van 'Regio Deal.

In de Regio Deal (gesloten tussen het Rijk, de provincie Drenthe en de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen) worden op basis van drie pijlers (Wonen, Welzijn en Werk) projecten ontwikkeld, waarvoor (met het principe van cofinanciering) subsidie kan worden aangevraagd.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Vanuit de pijler Welzijn van de Regiodeal zijn we gestart met twee projecten. De pilot 'Kinderen Eerst' is gericht op het anders organiseren van de ondersteuning van kinderen in twee huisartsenpraktijken. Met het tweede project 'Positieve gezondheid' willen we het gedachtegoed van positieve gezondheid breed verspreiden onder organisaties in het sociaal domein. Vanuit de pijler Werken is gestart met het project Digitalisering Vrijtijdseconomie. We ondersteunen ondernemers bij het maken van digitaliseringsplannen voor hun bedrijf.

Doorkijk 2020 e.v.

De Regio Deal loopt van 2019 tot en met 2023. In april en oktober 2020 kunnen weer projecten worden ingediend. Voor de raden en staten gaan we een werkbezoek in de regio en een Raden- en Statenbijeenkomst organiseren. Raden en Staten worden tussentijds in regioverband op de hoogte gehouden van het verloop van de Regio Deal en de daaruit voortvloeiende projecten.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

1.1.1.5 Dorpen Festival

Aa en Hunze is gastgemeente en mede organisator van het eerste landelijke Dorpenfestival op 25 juni 2020.

Tijd (toelichting)

Doorkijk 2020 e.v.

In het IBP (Inter Bestuurlijk Programma) werken gemeenten, rijksoverheid, waterschappen en provincies aan hun doel om hun samenwerking te verbeteren. Het IBP organiseert het eerste Dorpenfestival voor politici, bestuurders en ambtenaren. Namens de P10 en met steun van provincie en de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) is Aa en Hunze mede organisator en combineren wij het festival met de zomersessie van de P10 die Aa en Hunze dit jaar al ging organiseren. Doel van het

festival is om het zelfbewustzijn en de kracht van gemeenten op het platteland (en daarbinnen dorpsgemeenschappen) een flinke boost geven. Het festival biedt nieuwe inzichten, zet aan tot het nadenken over nieuwe oplossingen en brengt mensen met eigenzinnige vragen en oplossingen bij elkaar. Wij gaan inwoners, verenigingen en ondernemers betrekken bij (de organisatie van) het festival.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

1.1.2 Initiatieven waarderen op het effect in de samenleving.

Activiteiten

1.1.2.1 Toetsen van initiatieven en subsidieverzoeken op basis van effect in de samenleving.

We streven er naar om initiatieven en subsidieverzoeken te toetsen op effect in de samenleving dat met het initiatief wordt bereikt.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 werkten we nog niet met effecten in de samenleving.

Doorkijk 2020 e.v.

We gaan toe naar een manier om subsidies te toetsen op basis van het effect in de samenleving. Hoe we dat gaan doen en hoe we dat borgen wordt meegenomen in het herformuleren van het subsidiebeleid in 2020. Zie verder activiteit 2.1.1.5 in de pijler Zorg.

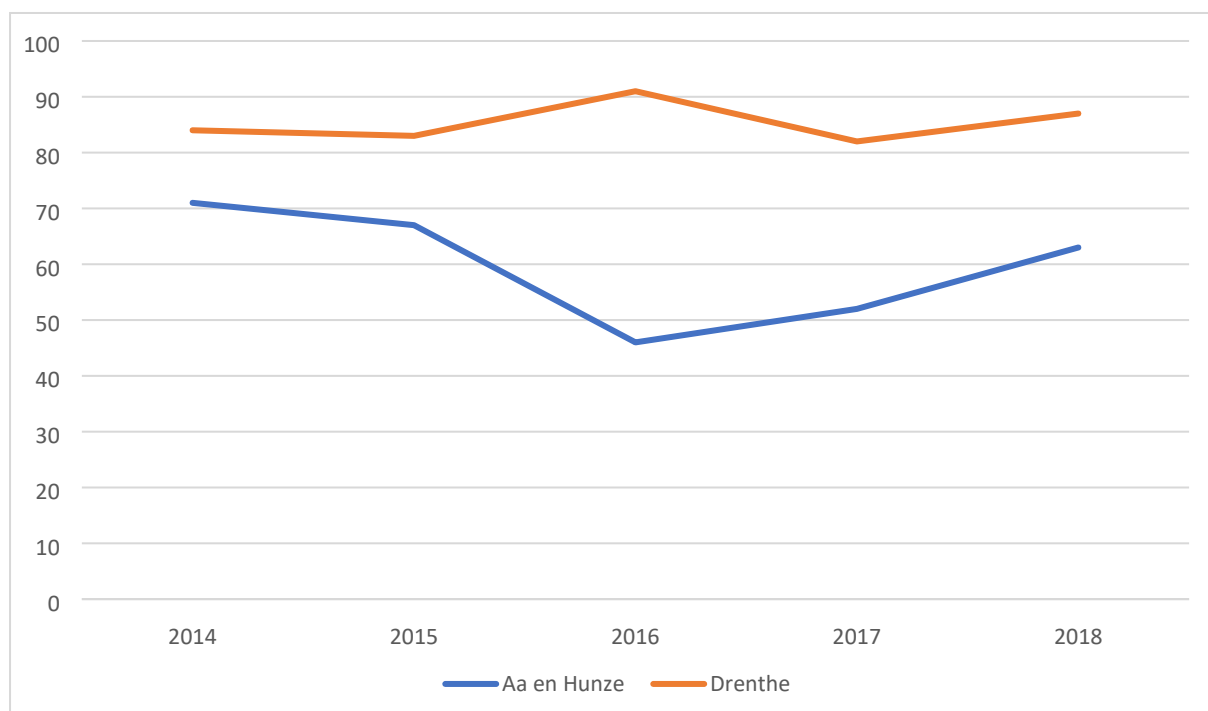
Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

1.1.3 Samen met inwoners zorgen voor een sterker, leefbaarder, duurzamer, vitaler en veiliger Aa en Hunze.

Verwijzingen Halt

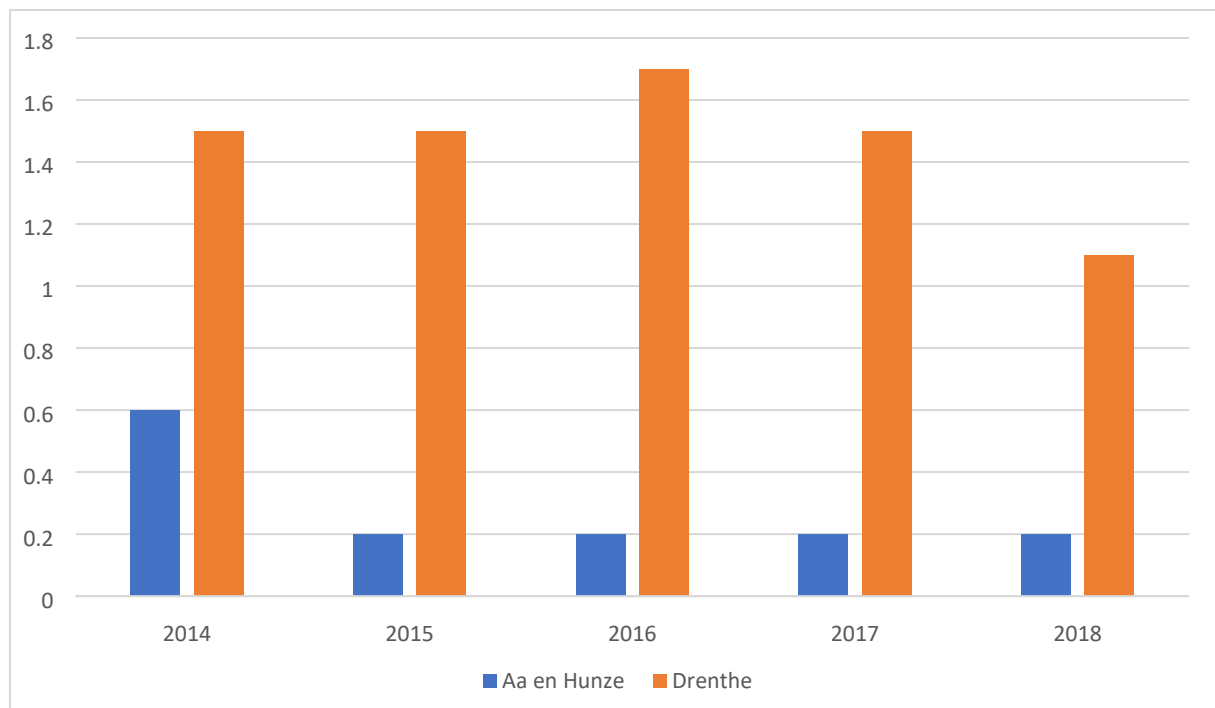
Dit betreft het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Regio/dimensie	2014	2015	2016	2017	2018
Aa en Hunze	71	67	46	52	63
Drenthe	84	83	91	82	87

Het aantal winkeldiefstallen

Aantal per 1.000 inwoners

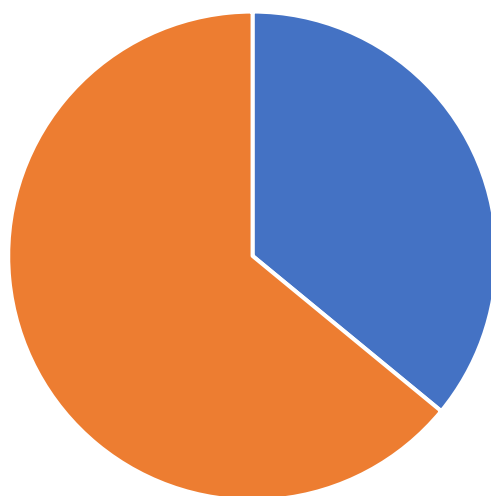

Regio/ dimensie	2014	2015	2016	2017	2018
Aa en Hunze	0,6	0,2	0,2	0,2	0,2
Drenthe	1,5	1,5	1,7	1,5	1,1

Het aantal geweldsmisdrijven

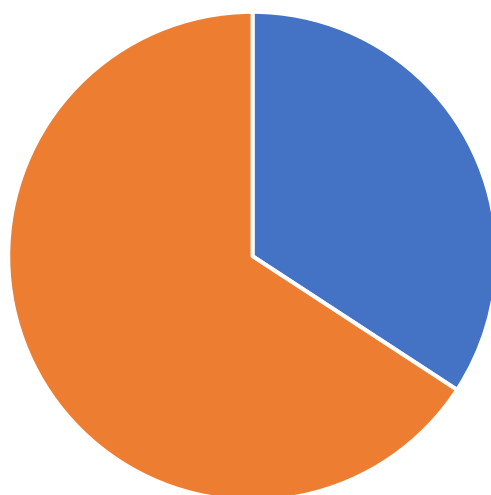
Aantal per 1.000 inwoners

2014

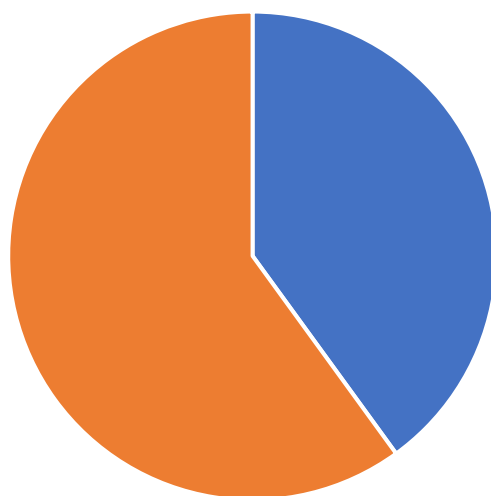
■ Aa en Hunze ■ Drenthe

2015

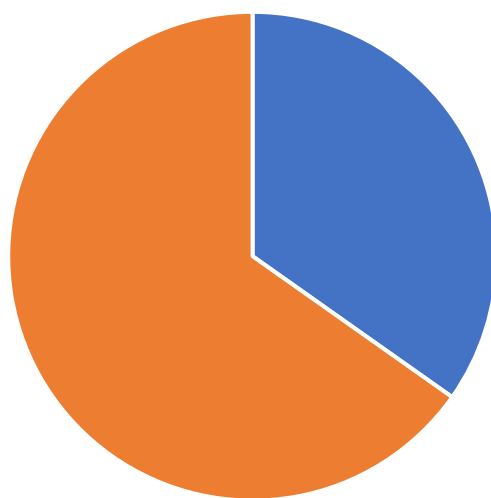
■ Aa en Hunze ■ Drenthe

2016

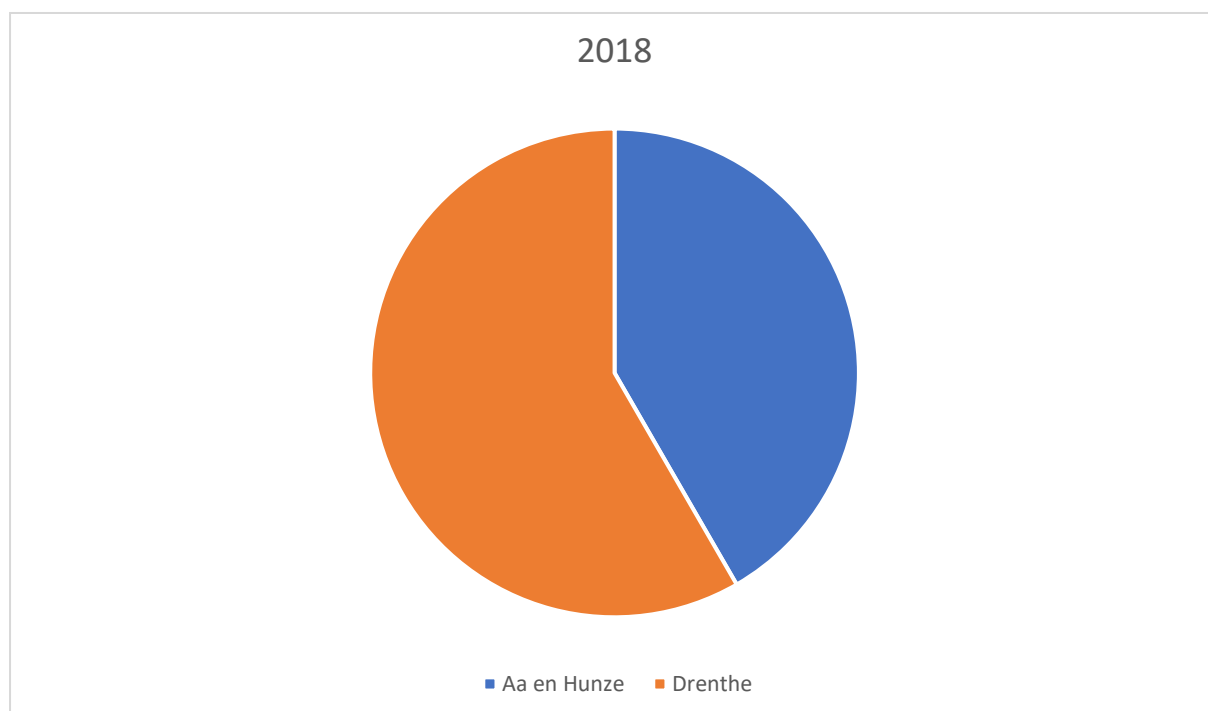

■ Aa en Hunze ■ Drenthe

2017

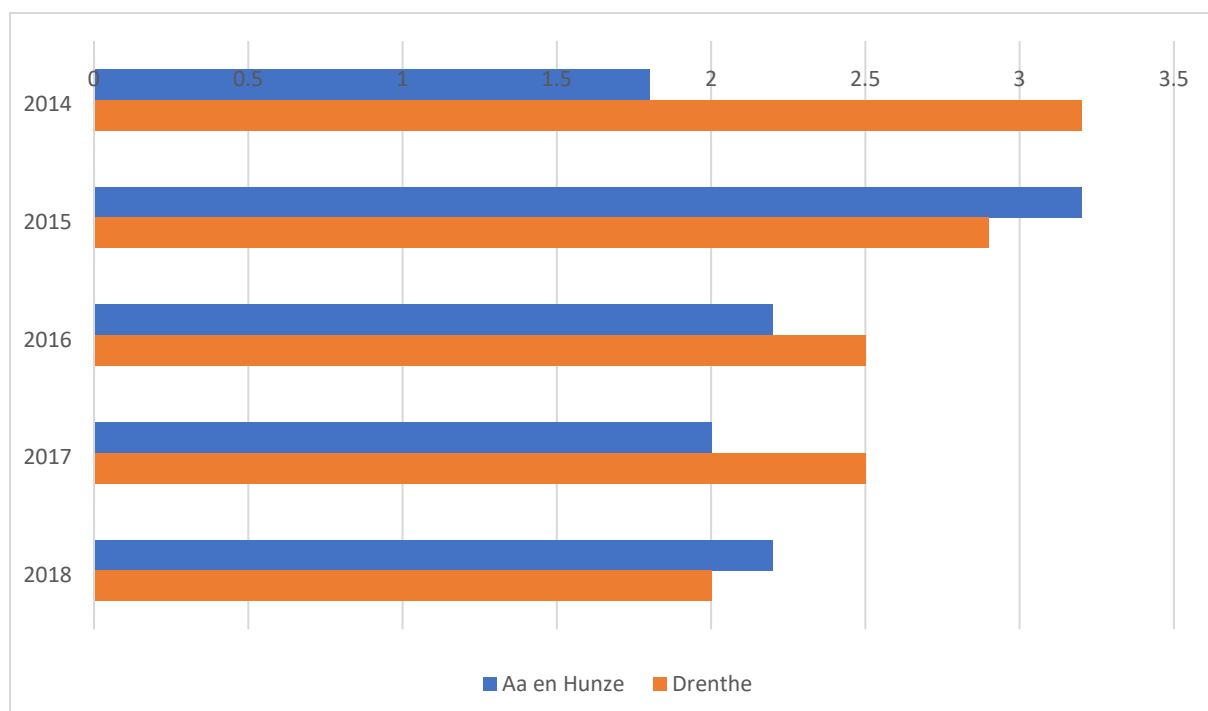
■ Aa en Hunze ■ Drenthe

Regio/ dimensie	2014	2015	2016	2017	2018
Aa en Hunze	3,2	2,6	3	2,4	3
Drenthe	5,7	5	4,5	4,5	4,2

Het aantal diefstallen uit woningen

Aantal per 1.000 inwoners

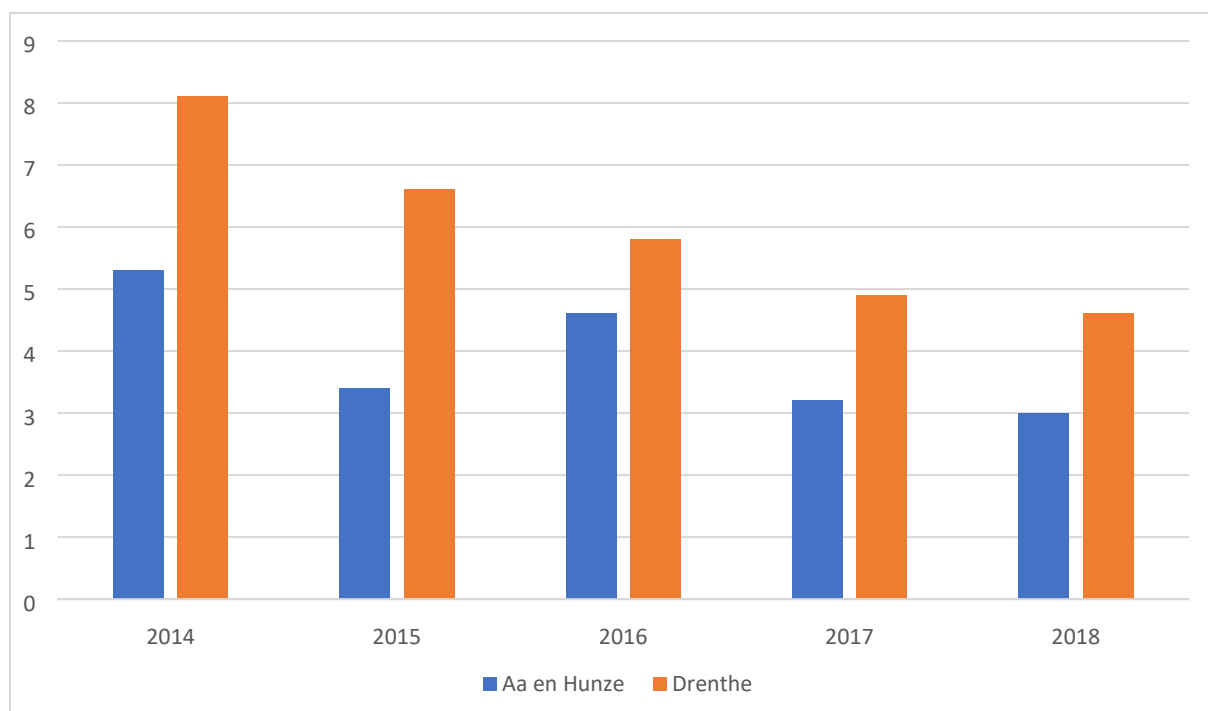

Regio/ dimensie	2014	2015	2016	2017	2018
Aa en Hunze	1,8	3,2	2,2	2	2,2
Drenthe	3,2	2,9	2,5	2,5	2

Het aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Aantal per 1.000 inwoners

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Regio/ dimensie	2014	2015	2016	2017	2018
Aa en Hunze	5,3	3,4	4,6	3,2	3
Drenthe	8,1	6,6	5,8	4,9	4,6

Activiteiten

1.1.3.1 Meer inzetten op toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving.

We gaan ons mooie robuuste landschap beschermen en blijven een gemeente waar het goed wonen en recreëren is. Daarom zetten we meer in op toezicht en handhaving. We treden actief op tegen verrommeling van het landschap, illegale reclame/bouw en toezicht bij risicovolle evenementen. Daarnaast gaan we behalve bouwcontroles ook steekproefsgewijs andere Wabo-vergunningen controleren en pakken we het toezicht op permanente bewoning van recreatieparken zelf op.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Met het invullen van de nieuwe formatieruimte zijn in 2019 de risico's die we liepen op het onderdeel toezicht en handhaving afgedekt. De uitvoering van deze taak is hiermee naar een verantwoord niveau getild. Hierdoor hebben wij in 2019 op meer onderdelen toezicht kunnen uitvoeren en daarnaast de kwaliteit van de uitvoering kunnen verbeteren. Voor een belangrijk deel is dit van toepassing op het bouwtoezicht en andere (tijdelijke) vergunningen. Ook de inzet tegen permanente bewoning op recreatieterreinen werpt zijn vruchten af. Het aantal inschrijvingen op recreatieterreinen is afgenomen door de invoering van een gedoogbeschikkingsysteem en gerichte controles bij nieuwe (en bestaande) inschrijvingen.

Ten aanzien van onderlinge veiligheid/onenigheid tussen inwoners is actief ingezet op buurtbemiddeling. Bij risicovolle evenementen is vooraf in overleg met politie/brandweer/geneeskundige dienst getoetst wat de eventuele risico's zijn. Op basis daarvan zijn voorwaarden in de vergunning opgenomen en is er (vooraf) toezicht gehouden.

Doorkijk 2020 e.v.

De activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving hebben we opgenomen in het VTH-programma. In dit programma hebben we de keuzes vastgelegd. We richten ons daarbij op het toezicht op het gebied van bouw en brandveiligheid, de afhandeling van klachten, de aanpak van permanente bewoning van recreatieverblijven en het optreden tegen (andere) illegale situaties. Een nieuw onderdeel voor 2020 is het toezicht op de bouw van het windpark Oostermoer. Daarnaast brengen we in 2020 de impact van de invoering van de wet kwaliteitsborging bouw verder in beeld. Deze nieuwe wet treft op 1 januari 2021 in werking. De wet heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Dit gaat om de bouwtechnische component. De wet gaat gefaseerd in: er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

1.1.3.2 Starten met risicogerichte milieucontroles.

In plaats van frequentiegerichte controles voeren we per 2020 de milieucontroles risicogericht uit. Dit betekent dat juist daar gecontroleerd wordt waar sprake is van de grootste risico's. Het naleefgedrag speelt hierbij ook een belangrijke rol.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Voor nagenoeg alle Drentse gemeenten is in 2019 onderzoek gedaan om de bodemkwaliteitskaart te actualiseren.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 werkt de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe voor het eerst met risicogericht toezicht bij de uitvoering van milieucontroles. Het doel hiervan is dat de controles juist bij die bedrijven worden uitgevoerd waar de milieurisico's en de kans op een overtreding het grootst zijn en de inzet dus het meest noodzakelijk is. Gaande weg het jaar vindt een evaluatie en een verdere bijsturing plaats van de aanpak. In 2020 wordt voor een groot deel van Drenthe een nieuw bodemkwaliteitskaart vastgesteld. Vanaf 2021 worden de bodemtaken van de provincie overgedragen naar de gemeente; in 2020 vindt de voorbereiding hierop plaats.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

1.1.3.3 Actief optreden tegen ondermijning

Ondermijning vraagt om een actieve aanpak van de gemeente. Dat betekent allereerst preventief optreden bij vergunningverlening door daar waar mogelijk bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) toetsing toe te passen. Een exploitatievergunning voor horeca inrichtingen is daarbij een belangrijke tool. Bij het aantreffen van hennepkwekerijen en/of andere

verdovende middelen wordt, op basis van de (verruimde) mogelijkheden die de Wet Damocles biedt, een pand gesloten. Signalen van inwoners, medewerkers of overige instanties over mogelijke ondermijning worden per ommekeer met het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) gedeeld

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben in 2019 extra aandacht voor ondermijning gehad. Dit hebben we o.a. gedaan in de vorm van bewustwordingsbijeenkomsten waarbij duidelijk is gemaakt waar op gelet moet worden als het gaat om ondermijning.

Doorkijk 2020 e.v.

Ondermijning is in 2020 een prioriteit in het veiligheidsbeleid van de gemeente. We gaan o.a. onderzoeken welke mogelijkheden we hebben om i.r.t. een exploitatievergunning voor drank- en horeca inrichtingen beter zicht op op mogelijke signalen voor ondermijning te krijgen.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-01-2022

[1.2.1 Maximale openstelling en beschikbaarheid dienstverlening.](#)

Activiteiten

[1.2.1.1 Het gemeentelijk loket heeft ruime openingstijden.](#)

Het toegankelijk houden van goede dienstverlening aan het loket door deskundige medewerkers is van groot belang voor tevreden inwoners.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

De tijden van de dienstverlening aan het loket zijn ruim, wachttijden zijn kort zijn en inwoners zijn tevreden met de huidige openingstijden. De combinatie van vast openingstijden en het op afspraak werken is laagdrempelig en wordt door inwoners gewaardeerd.

Doorkijk 2020 e.v.

De ontwikkelingen op het gebied van digitale dienstverlening gaan snel en daar blijven we aansluiting bij houden. Een goed en warm persoonlijk contact, zowel telefonisch als bij de balie blijven belangrijke in de gemeentelijke dienstverlening.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

1.2.1.2 De dienstverlening is via diverse kanalen bereikbaar.

Naast dienstverlening aan het loket zetten we continue in op verbetering van dienstverlening via telefoon, post en digitale kanalen. Dienstverleningsprocessen vereenvoudigen we, waar mogelijk en maken we daarmee toegankelijker en begrijpelijker voor inwoners.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben ons aangesloten bij het 'Samen organiseren' via de VNG en hebben onze vaste telefonie samen met andere gemeenten aanbesteed. Ook hebben we ons aangesloten bij het landelijk initiatief om gezamenlijk producten op het gebied van informatiebeveiliging aan te schaffen.

We hebben social media meer ingezet als nieuwsmedium om inwoners te informeren. Daarnaast zijn pagina's en webformulieren op de website verbeterd.

Bruidsparen kunnen via de website de huwelijksaangifte doen en hierbij de trouwambtenaar en trouwlocatie kiezen. Zij hoeven niet meer op het gemeentehuis te komen voor de aangifte.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 gaan we een nieuwe telefonieoplossing implementeren, die weer bijdraagt aan betere dienstverlening. Hierbij werken we deels samen met de gemeente Assen. We laten onze website testen op gebruiksvriendelijkheid, veiligheid en toegankelijkheid.

Voor het jaar 2020 gaan we kijken naar de mogelijkheden van E-Herkenning (=DigiD voor bedrijven), zodat digitale dienstverlening beter en sneller kan verlopen.

In 2020 kunnen geboorte-aangiften volledig digitaal worden gedaan.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

1.2.1.3 Actuele en toegankelijke website realiseren.

Wij willen ervoor zorgen dat iedereen "mee kan doen" en dat de digitale informatie op onze gemeentelijke website voor iedereen toegankelijk en gebruiksvriendelijk is.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Om de inwoners te voorzien van toegankelijke en kwalitatieve webteksten hebben we een training georganiseerd over digitale toegankelijkheid.

Inwoners kunnen goed hun weg vinden in de webformulieren. Dit blijkt uit de veelal positieve feedback die we van inwoners krijgen.

Aan de hand van statistieken zien we dat het bezoek aan de gemeentelijke website steeds vaker via mobiele apparaten gebeurt.

Doorkijk 2020 e.v.

Medewerkers krijgen een training op het gebied van digitale toegankelijkheid zodat ook zij hun kennis op dit gebied uitbreiden en daardoor kwalitatief betere informatie voor de inwoners kunnen schrijven.

Voor digitale toegankelijkheid gaan we in 2020 een 0-meting uitvoeren. Doel hiervan is inzicht te krijgen in het huidige niveau van toegankelijkheid en aandachtspunten te krijgen. Hierdoor kunnen we de website kwalitatief verbeteren voor de inwoners en ondernemers.

We gaan het aantal pagina's (ca. 1000) op onze site verminderen en de kwaliteit van navigatie (ook voor mobiele weergave) en informatie verbeteren.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

[1.2.1.4 Kwaliteitsverbetering dienstverlening belastingen](#)

We willen inzetten op één integraal systeem voor alle drie gemeenten en de digitale dienstverlening aan de inwoners uitbreiden.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

De kwaliteit van de dienstverlening is verbeterd door belasting nu gebruik maakt van één zaaksysteem, één website, één postadres en een belastingtelefoonnummer.

Ook hebben we de mogelijkheden rondom digitale dienstverlening uitgebreid (betalen via iDeal en meer digitale formulieren).

Doorkijk 2020 e.v.

We gaan verder op de ingeslagen weg.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 01-07-2020

[1.2.2 Integrale aanpak van complexe zaken waarbij het effect in de samenleving voorop staat.](#)

Pijler 2 Zorg

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving. Daarvoor zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als dit niet lukt zorgen wij voor ondersteuning, zoals hulp bij opvoeding van kinderen en jeugd, het vinden van werk, verstrekken van inkomensondersteuning en schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk en preventie in gezondheid zoals Jongeren op gezond gewicht.

In de pijlers staat het effect in de samenleving centraal. Daar willen we op sturen en monitoren. Hier horen beleidsindicatoren bij. Het ontwikkelen van beleidsindicatoren is een groeimodel. Daar waar mogelijk willen we aansluiten bij al bestaande indicatoren.

Effect in de samenleving

2.1 Inwoners nemen zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deel aan de samenleving.

Doelen

2.1.1 Werken vanuit de nieuwe aanpak, waarin gelijkwaardigheid en eigenaarschap, meedoen en preventie, handelingsvrijheid en kaders, integraal en gebiedsgericht werken centraal staan.

De gemeente heeft met de herijking van de Toekomstvisie 2015-2025 en de bijbehorende sturingsfilosofie een beweging in gang gezet om ervaring op te doen met andere manieren van (samen) werken. Dit vanuit de gedachte dat de gemeente niet alles zelf kan en wil doen, maar verschillende thema's samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners gaat oppakken. Dit vraagt om een andere rol en andere competenties van medewerkers.

Instrumenten om hieraan vorm te geven zijn de training "werken met netwerken". Deelnemers krijgen hierin methoden en instrumenten aangereikt die helpen een netwerk vorm te geven, op gang te helpen en te onderhouden. Deze helpen de netwerker om te herkennen wat er gebeurt in een netwerk en geven handvatten om effectief te kunnen handelen in bepaalde situaties.

Daarnaast is Attenta aangesloten op "zorgdomein". Via zorgdomein kunnen huisartsen snel doorverwijzen naar stichting Attenta. In 2020 gaan we evalueren of door het gebruik van zorgdomein het aantal rechtstreekse aanmeldingen van huisartsen bij zorgaanbieders afneemt. Naast de huisartsen zijn er ook andere verwijzers in de jeugdwet benoemd. Verwijzingen van deze verwijzers zijn echter minimaal beïnvloedbaar.

Indicatoren

Deelnemers training 'Werken in netwerken' (intern/ extern)

Hieronder ziet u het aantal deelnemers en organisaties dat heeft deelgenomen aan de training 'werken met netwerken'. In deze training krijgen deelnemers methoden en instrumenten aangereikt die helpen een netwerk vorm te geven, op gang te helpen en te onderhouden. Deze helpen de netwerker om te herkennen wat er gebeurt in een netwerk en geven handvatten om effectief te kunnen handelen in bepaalde situaties.

Wie	2019
Deelnemers	24
Externe organisaties	5

Meldingen zorgdomein

U ziet hier het aantal verwijzingen van huisartsen naar Stichting Attenta via de applicatie 'Zorgdomein'. De huisartsen in de gemeente zijn sinds juni 2019 hierop aangesloten.

Meldingen	2019
Zorgdomein	12

Activiteiten

2.1.1.1 Trainingen organiseren om de nieuwe werkwijze in te voeren, waaronder 'Werken met netwerken'.

We organiseren trainingen om de denkrichting van 'Samen maak je de route' door te ontwikkelen: De training 'werken met netwerken' is in 2019 gestart en wordt in 2020 voortgezet. De training biedt zowel voor medewerkers van de gemeente als medewerkers van onze samenwerkingspartners praktische tools om een samenwerkingsverband beter te laten verlopen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben twee trainingen "werken met netwerken" georganiseerd. Hieraan hebben zowel eigen medewerkers als medewerkers van diverse samenwerkingsorganisaties aan meegedaan.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 organiseren we in het voor- en najaar weer trainingen 'Werken met Netwerken' waar medewerkers van diverse organisaties aan meedoen. Hierbij werken we vooral met trainers uit de eigen organisatie.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

2.1.1.2 Samenwerking versterken tussen huisartsen, Impuls en Attenta.

We blijven in gesprek met huisartsen, Impuls en Attenta om de samenwerking te versterken.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 is aangesloten bij zorgdomein voor de zogenaamde 'huisartsenknop'. De aangesloten huisartsen kunnen nu ook verwijzen naar Stichting Attenta en niet alleen meer naar zorgaanbieders.

Doorkijk 2020 e.v.

We voeren gesprekken met huisartsen over ontwikkelingen en waar o.a. de volgende thema's worden gevolgd:

1. T.a.v. het zorgdomein: we monitoren het gebruik van Zorgdomein door de huisartsen met betrekking tot de verwijzingen naar Attenta. Dit vooral met betrekking tot Jeugd.
2. We blijven in gesprek over en monitoren de opbrengst van de kernteams Ouderen en de twee kernteams Jeugd (pilot 'Kinderen eerst': in 2020 worden hiervan de eerste resultaten bekend en geëvalueerd).

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

2.1.1.3 Participatie-initiatieven toetsen aan de (nieuwe) kadernota.

We willen dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen. We vragen inwoners en organisaties van vrijwilligersinitiatieven om daarbij ook inwoners te betrekken waarvoor de kans op een betaalde baan gering is. Het project "sociale activering" biedt mogelijkheden om deze kans te vergroten.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben samen met Assen en Tynaarlo de kadernota "Werk, inkomen, meedoen" Participatie en participatiewet in de Drentsche Aa voorbereid en in december is deze nota door de raad vastgesteld. We streven er naar dat zoveel mogelijk van onze inwoners mee kunnen doen op de reguliere arbeidsmarkt. We weten dat er ook een groep is voor wie een betaalde baan geen reëel perspectief (meer) is. Voor hen zijn er andere manieren om van waarde en betekenis te zijn, mee te doen en een bijdrage te leveren aan de samenleving. Het instrument "sociale activering" is erop gericht samen met de inwoner de mogelijkheden te verkennen.

Doorkijk 2020 e.v.

We blijven het instrument "sociale activering" inzetten waarbij deelnemers zich kunnen ontplooiën en/of ontwikkelen om (nieuwe) activiteiten te ondernemen in de samenleving en meedoen. Voor 2020 kunnen naar verwachting 24 nieuwe trajecten in het kader van sociale activering worden gestart. We gaan in ieder geval jaarlijks monitoren of en op welke wijze onze cliënten met een bijstandsuitkering een bijdrage leveren aan de samenleving.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

2.1.1.4 Een sluitende aanpak zorg, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren.

We willen het aantal vroegtijdige schoolverlaters terugdringen en jongeren in kwetsbare positie al vanuit het onderwijs begeleiden, waarbij het primaire doel is de jongeren te faciliteren om een passende plek op de arbeidsmarkt te verkrijgen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Met het project/programma "de Bedoeling" worden jongeren binnen het praktijkonderwijs (Pro/VSO) al voordat zij school verlaten opgenomen in het netwerk om gezamenlijk haalbare en de meest passende plek op de arbeidsmarkt voor te bereiden en de jongere te begeleiden. Verder geven we uitvoering aan de ontwikkelagenda 'passend onderwijs – zorg voor jeugd in NMD' en het project 'School als wijk'.

Doorkijk 2020 e..v.

Het project/programma "de Bedoeling" en "School als wijk" zijn inmiddels gestart. De effecten en resultaten worden begin 2021 voor het eerst gepresenteerd.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

2.1.1.5 Evalueren/herformuleren van het subsidiebeleid.

We doen onderzoek naar de huidige subsidieregels binnen Welzijn en werken toe naar een integraal subsidiekader. De start heeft plaatsgevonden in 2019.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we een inventarisatie gedaan naar de subsidie(stromen) binnen team Samenleving. Deze informatie is basis voor een voorstel om opnieuw te kijken naar subsidies en daarmee basis voor het herformuleren van het subsidiebeleid. Dit willen we koppelen aan hoe we subsidies en initiatieven kunnen toetsen aan het maatschappelijk effect dat we willen bereiken (activiteit 1.1.2.1)

Doorkijk 2020 e.v.

We willen toe naar een actueel en toekomstbestendig subsidiebeleid. In het eerste kwartaal van 2020 stellen we een startnotitie op waarin we een voorstel doen om opnieuw te kijken naar de huidige subsidiestromen binnen de huidige maatschappelijke visie op de samenleving.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

2.1.1.6 Samenvoegen subsidieregelingen i.h.k.v leefbaarheid

We gaan kijken of het mogelijk is om verschillende subsidieregelingen met betrekking tot de leefbaarheid samen te voegen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het Leefbaarheidsfonds stond ook in 2019 open voor initiatieven voor het verbeteren van de leefbaarheid.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 gaan we een andere werkwijze onderzoeken.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Einddatum: 31-12-2020

2.1.1.7 Inzetten op jongeren op gezond gewicht (JOGG) aanpak

Ieder kind heeft het recht om gezond op te groeien. Daarom zet JOGG zich in voor een vitale samenleving waarin alle kinderen en jongeren leren, wonen, werken en spelen in een omgeving waarin gezond leven leuk en makkelijk is.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Er zijn ad hoc een aantal activiteiten georganiseerd in het kader van JOGG, zoals het aanbieden van sportactiviteiten door de sportcombi's en het buiten spelen in de speeltuin. Daarnaast is er een samenwerking met de Rabobank voor het stimuleren van de gezonde avond4daagse door het verstrekken van appels.

Doorkijk 2020 e.v.

Om de doelen te bereiken binnen het JOGG is structurele personele inzet noodzakelijk.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Einddatum: 31-12-2022

2.1.2 De leefwereld van de inwoner staat centraal.

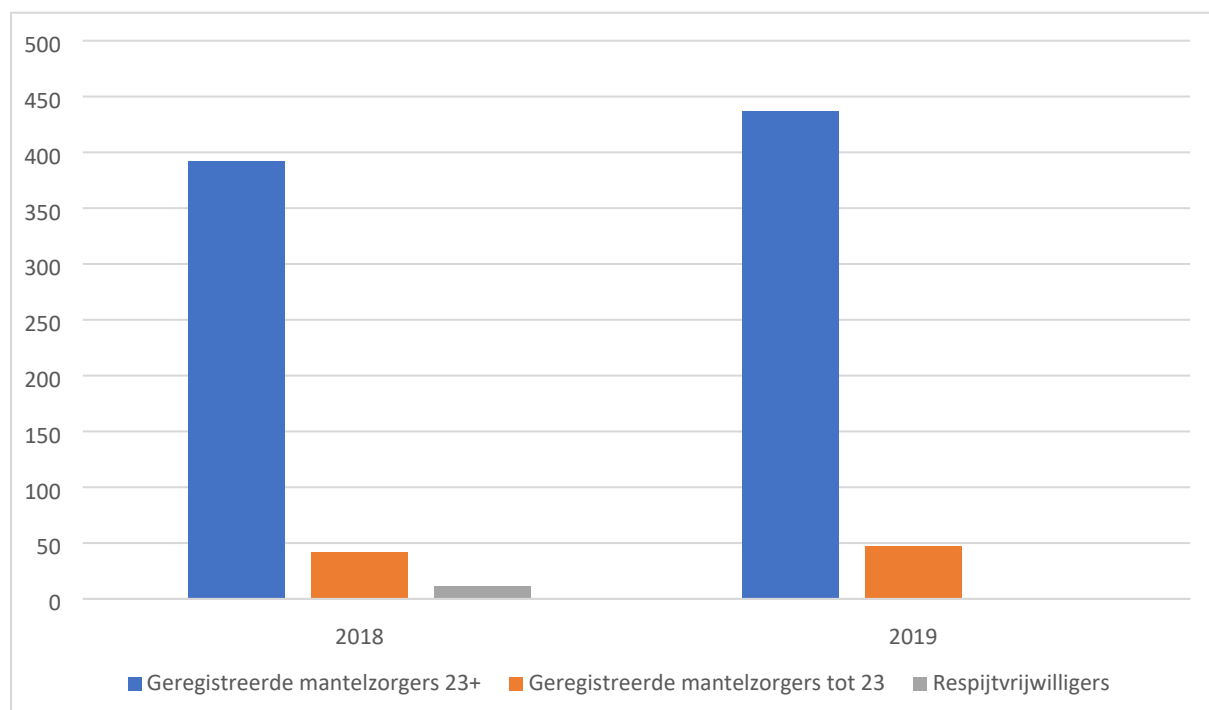
Inwoners nemen zo veel mogelijk op eigen kracht deel aan de samenleving. De ondersteuning door mantelzorgers vanuit hun eigen netwerk en de inzet van vrijwilligers draagt hieraan bij en maakt dat professionele ondersteuning minder nodig is.

Indicatoren

Mantelzorgers

In de onderstaande tabel wordt het aantal geregistreerde mantelzorgers getoond in de leeftijdscategorieën 23+ en 23-. Het gaat daarbij om inwoners die bekend zijn als mantelzorger. Impuls biedt ondersteuning aan mantelzorgers in de vorm van o.a. trainingen, lotgenotencontact en individuele ondersteuning. Respijtvrijwilligers ondersteunen mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.

Landelijk is 1 op de 3 Nederlanders mantelzorger, waarvan 8,6 % zwaar belast is (Bron: Mezzo 2016).

Categorie	2018	2019
Geregistreerde mantelzorgers 23+	392	437
Geregistreerde mantelzorgers tot 23	42	47
Respijtvrijwilligers	11	

Activiteiten

2.1.2.1 Pilots uitvoeren voor het versterken van het voorliggende veld (preventie) en succesvolle pilots continueren.

We zetten meer in op de ondersteuning van dorpen bij de ontwikkeling van initiatieven. Niet door de werkzaamheden over te nemen, maar in de rol van stimuleren en faciliteren. Een voorbeeld is de dorpscoördinator in Grollo en de sociale huiskamer voor ouderen in Gasselternijveen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Samen met de partners in het armoedepact, inwoners en belangenorganisatie is de “integrale aanpak armoede en schuldhulpverlening” in voorbereiding. Hier vloeien in samenwerking met de genoemde partners acties uit die niet enkel armoedeverlichting bieden, maar meer de focus hebben op het oplossen en voorkomen van de effecten van armoede. Denk hierbij aan vroegsignalering van schulden en aanpak energiearmoede. 2. Initiatieven van dorpsbelangen/dorpscoöperatie hebben we gefaciliteerd, waaronder de huiskamer en de dorpscoördinator Grolloo. 3. We hebben gesprekken gevoerd en inspiratiebijeenkomsten gehouden met de diverse partners in het onderwijs en de kinderopvang over de versterking van voor- en vroegschoolse educatie en de doorgaande lijn.

Doorkijk 2020 e.v.

Armoedebelied:

Op 30 januari besluit de Raad over de notitie 'Zelf weer aan het stuur'. In deze notitie zijn uitvoeringsinitiatieven die dit jaar verder uitgewerkt zullen worden.

Initiatieven van dorpsbelangen/dorpscoöperatie

We blijven initiatieven faciliteren, vooral door middel van de inzet van Impuls.

Doorlopende leerlijn Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE)

In gesprek met diverse partners in het onderwijs en de kinderopvang gaan we aan de slag met de versterking en uitbreiding in uren van voor- en vroegschoolse educatie en de doorgaande lijn. Dit moet wettelijk voor 1 augustus zijn gerealiseerd.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

2.1.2.2 Samen met schoolbesturen het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) uitvoeren.

In gezamenlijkheid met de schoolbesturen is het IHP opgesteld. Deze bieden wij uw raad binnenkort ter vaststelling aan. De komende jaren zullen we daar uitvoering aan geven.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we samen met de schoolbesturen van het primair- en het voortgezet onderwijs gewerkt aan de totstandkoming van een integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Dit heeft geresulteerd in een document met draagvlak.

Het IHP is vastgesteld in de raad van 28 november 2019. Het bestaat uit een nadere visie op het onderwijshuisvestingsbeleid en geeft tevens een beschrijving van alle huisvestingsaspecten van de scholen in het primair- en voortgezet onderwijs.

Doorkijk 2020 e.v.

In de komende jaren vijf jaar wordt uitvoering gegeven aan de projecten die omschreven staan in het IHP. Prioriteit ligt in eerste instantie bij nieuwbouw/ renovatie van Obs De Kameleon in Eexterveen en obs Prins Willem Alexander in Eext. Uitgangspunt bij nieuwbouw is dat Energie Neutraal (BENG) en aardgasloos wordt gebouwd. In 2020 wordt gestart met de bouwvoorbereiding voor renovatie/

nieuwbouw van obs De Kameleon in Eexterveen. Ten aanzien van het Dr. Nassau College vindt er een heroverweging plaats van de tijdelijke huisvesting.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

[2.1.2.3 Experimenterenderwijs zoeken naar oplossingen om jeugdzorg en school op elkaar aan te laten sluiten](#)

In aansluiting op de Ontwikkelagenda Passend Onderwijs - Zorg die in Noord- en Midden Drents verband is afgesproken, spannen wij ons in om op basis van experimenteren te gaan zoeken naar oplossingen om de jeugdzorg en het onderwijs beter op elkaar aan te laten sluiten.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Met inzet van maatschappelijk werk en programma's zoals Yoop, Vroeg erbij en Vroeg erbij blijven passen we een preventieve aanpak toe waarmee we curatieve inzet willen verminderen. Dit blijven we in 2020 voortzetten .

De Stichting Attenta heeft zorgroutes in beeld gebracht en een aantal 'witte vlekken' geconstateerd en er is behoefte aan meer inzicht over de bestaande zorgaanbieders en ondersteuningsmogelijkheden. In het 2e halfjaar is een bijeenkomst met het onderwijsveld (interne begeleiders) en schoolmaatschappelijk werk georganiseerd over zorgroutes.

Doorkijk 2020 e.v.

De gemeente heeft het voornemen om samen met het onderwijs een pilot onderwijs-zorg te organiseren waarbij wordt gedacht aan een algemene zorgvoorziening voor in de school. De pilot moet nog opgestart worden. Het in 2019 georganiseerde overleg met onderwijsveld en schoolmaatschappelijk werk wordt in 2020 vervolgd.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2020

[2.1.2.4 Implementeren nieuwe regelgeving op het gebied van de volksgezondheid](#)

We gaan bekijken welke acties we op basis van nieuwe wetgeving in gang moeten zetten om aan de eisen hiervan te voldoen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

1. De voorbereiding van de Wet verplichte GGZ (WvGGZ). De drie kerntaken van de gemeente, de meldfunctie, de hoorplicht en het verkennend onderzoek worden met ingang van 1 januari 2020 provinciaal georganiseerd waarbij de GGD een hoofdrol krijgt. De belangrijkste wijziging

is dat de inwoner met psychiatrische problematiek en naasten meer rechten krijgen. Nieuw is ook dat betrokkenen verplichte behandeling thuis kunnen krijgen.

2. Via de Regiodeal is er een pilot 'Positieve gezondheid' gestart. Doel is dat het gedachtengoed van Positieve gezondheid omarmd wordt door onze partners in het sociaal domein. Kern van 'Positieve gezondheid' is dat de kwaliteit van leven centraal staat en niet een eventuele ziekte of beperking.
3. 'Goede Start' is het programma dat zich specifiek richt op een goede start voor de volgende generatie inwoners van de Veenkoloniën, inzet dus voor een goede, gezonde start! **Kans voor de Veenkoloniën** is een acht jaar durend programma, waarmee inwoners met eigen initiatieven en met steun van uiteenlopende organisaties hun leefsituatie kunnen verbeteren. Het doel dat hierin centraal staat is de gezondheidsverschillen in deze regio aanzienlijk en duurzaam te verkleinen. **Goede start** is een project die voortgekomen is vanuit het programma Kans voor de Veenkoloniën.

In 2019 is het project 'Nu niet zwanger' gestart. Door kwetsbare (potentiele) ouders te ondersteunen, willen we kinderen een optimale (gezonde) start bieden.

De ketenpartners zijn bezocht en dit project is besproken in het OGGZ, Attenta, Icare, bij huisartsen en Impuls.

Doorkijk 2020 e.v.

1. Dit jaar is een overgangsjaar voor de uitvoering van de WvGGZ. We monitoren of de wijze van organisatie optimaal is en besluiten dan of we het voor 2021 ook zo inrichten.
2. We starten met inspiratie- en werksessies om het gedachtengoed van 'Positieve gezondheid' te borgen.
3. Voortzetten en verder implementeren van het project Goede start en op lokaal niveau Nu niet zwanger. Resultaten meten en bespreken. Preventieve aanpak ontwikkelen en borgen.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

2.1.3 Doorontwikkelen naar één toegang die alle problemen van de inwoner signaleert en aanpakt

Vanuit het gedachtegoed één gezin één plan willen we bevorderen dat een inwoner zijn/haar verhaal maar één keer hoeft te vertellen en niet steeds wordt doorverwezen maar de noodzakelijke ondersteuning erbij wordt gehaald.

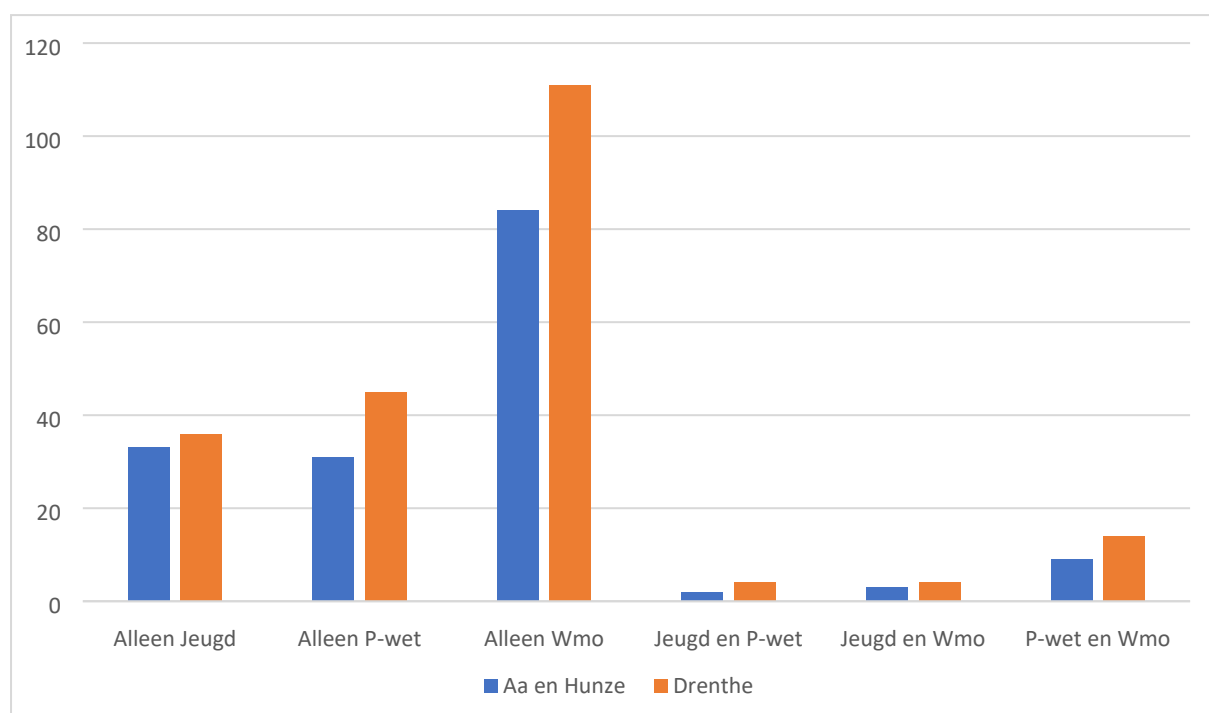
We weten nog niet of er inwoners zijn die bij meerdere loketten aankloppen. Het wordt nu wel mondeling uitgevraagd bij de inwoner. In 2020 gaan we onderzoeken of we dit ook via de systemen kunnen laten lopen middels een signalering in het klantdossier.

Indicatoren

Huishoudens met voorzieningen per wet.

In de onderstaande tabel wordt het aantal huishoudens met een voorziening in het sociaal domein getoond onderverdeeld naar wet, Jeugdwet, Participatiewet en Wmo. Het betreft het aantal per 1.000 huishoudens.

Dit betekent bijvoorbeeld dat in Aa en Hunze van elke 1000 huishoudens er 33 een voorziening in het kader van de Jeugdwet hebben. Wij zitten daarmee iets onder het Drents gemiddelde waar van de 1000 huishoudens er 36 een Jeugdwetvoorziening hebben.

Regio	Alleen Jeugd	Alleen P-wet	Alleen Wmo	Jeugd en P-wet	Jeugd en Wmo	P-wet en Wmo
Aa en Hunze	33	31	84	2	3	9
Drenthe	36	45	111	4	4	14

Activiteiten

2.1.3.1 Inzetten op de transformatie van het Sociaal Domein.

De transformatie binnen het Sociaal Domein zal de komende jaren meer vorm gaan krijgen doordat we de pilots op het voorliggend veld gaan versterken. Tevens werken we in verschillende samenwerkingsverbanden om de transformatie een impuls te geven. Zo kennen we onder andere de transformatie ten aanzien van Jeugd op Drents niveau en de samenwerking in Noord en Midden-

Drenthe (NMD). Op NMD niveau zal door middel van de inkoop (vanaf 2020) de transformatie verder worden vormgegeven.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben signaleringsgesprekken gevoerd met organisaties en inwoners van Gasselternijveen, Rolde, Annen en Gieten. Daaruit is gebleken dat inwoners tevreden zijn over het wonen in deze gemeente met veel groen, rust en ruimte. Wat uit alle dorpen terugkwam is de zorg over het tekort aan geschikte woningen voor vooral starters(jongeren) en ouderen. Daarnaast is er behoefte aan een ontmoetingsplek voor jongeren. Tot slot is leefbaarheid en behoud voorzieningen als gevolg van demografische ontwikkelingen een zorg.

Doorkijk 2020 e.v.

We gaan door op de ingeslagen weg met een aantal gerichte acties:

1. Monitoren van de effecten van pilots en initiatieven in het inzet voorliggend veld.
2. Aansluiting onderwijs, jeugd en arbeidsmarkt
3. Doorlopend in gesprek met een aantal zorgaanbieders over hoe zij bijdragen aan de transformatie.
4. Op basis van de signaleringsoverleggen met een advies komen over een vervolg.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020

2.1.4 Inwoners (met een beperking) kunnen volwaardig meedoen aan de samenleving.

Voor inwoners die niet op eigen kracht kunnen deelnemen en die dit ook niet binnen hun sociaal netwerk kunnen organiseren zijn, naast preventieve voorzieningen/voorzieningen in het voorliggend veld, voorzieningen in de WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet beschikbaar om de inwoner bij de situatie passende ondersteuning te bieden.

We zien op alle onderdelen een toename van de zorgvraag. Zowel in begeleiding en dagbesteding als bij de hulpmiddelen. Bij de WMO is dit te verklaren door het langer zelfstandig thuiswonen van ouderen en de vergrijzing waar de gemeente mee te maken heeft. Daarnaast zien we dat veel ouderen zich in onze gemeente vestigen. Op termijn kunnen deze ook een beroep doen op de WMO.

Daarnaast merken we de aanzuigende werking van het abonnementstarief waardoor de eigen bijdrage van de inwoner nooit meer is dan 19 euro per maand.

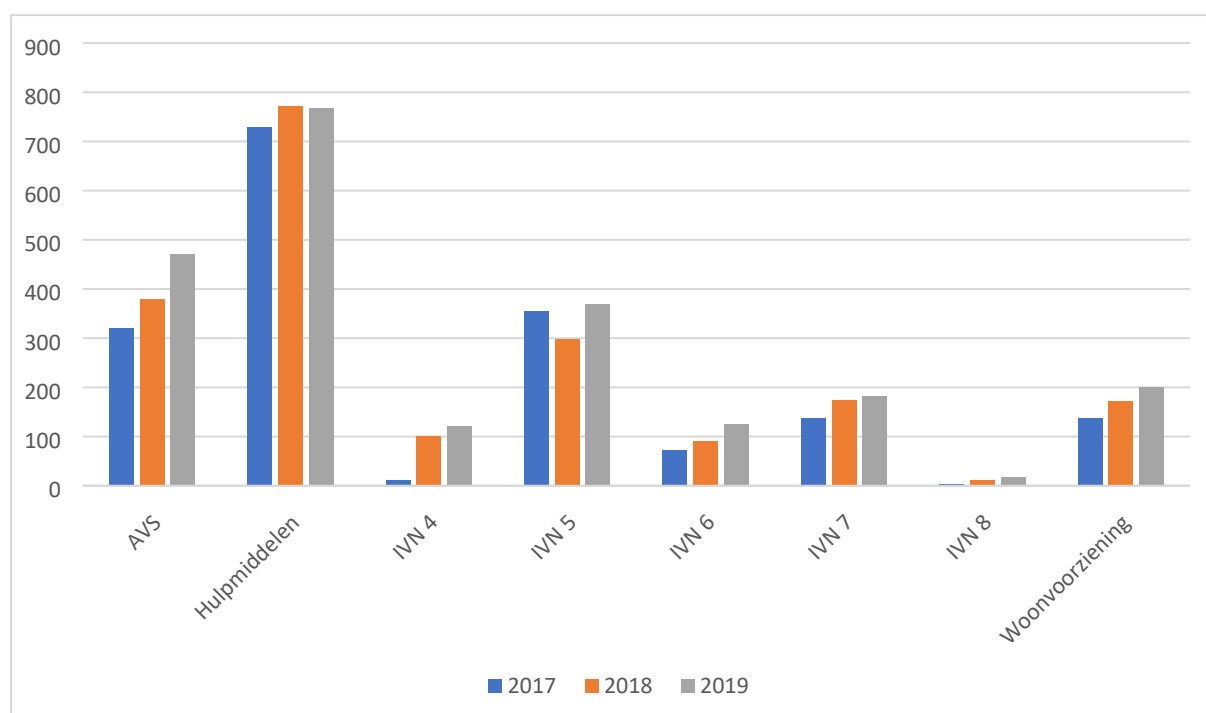
Het aantal voorzieningen in de jeugdhulp is redelijk stabiel. We zien een minimale verschuiving in het type c.q. zorgzwaarte. We zien met name een verschuiving van interventieniveau 4 naar 5 en een geringe afname in 6. De verschuiving van niveau 4 naar 5 brengt een stijging van de kosten met zich mee. Ditzelfde zien we bij interventieniveau 8. Daarnaast zien we een stijging van de zorgkosten in zijn algemeenheid als gevolg van indexatie.

Indicatoren

Maatwerkarrangementen WMO

Onderstaande tabel toont het aantal maatwerkarrangementen in de categorieën hulpmiddelen, woonvoorzieningen en begeleiding en dagbesteding. Daarnaast wordt het aantal indicaties ten behoeve van het gebruik van de Algemene Voorziening Schoonmaak (AVS getoond).

De aantallen maatwerkarrangementen begeleiding en dagbesteding zijn onderverdeeld naar interventieniveau (IVN). Hierbij geldt hoe hoger het IVN hoe zwaarder (en duurder) de zorg. Het loopt op van IVN 4 waar het gaat om enkelvoudige zorg tot IVN 8 waar het gaat om 24 uren opvang.

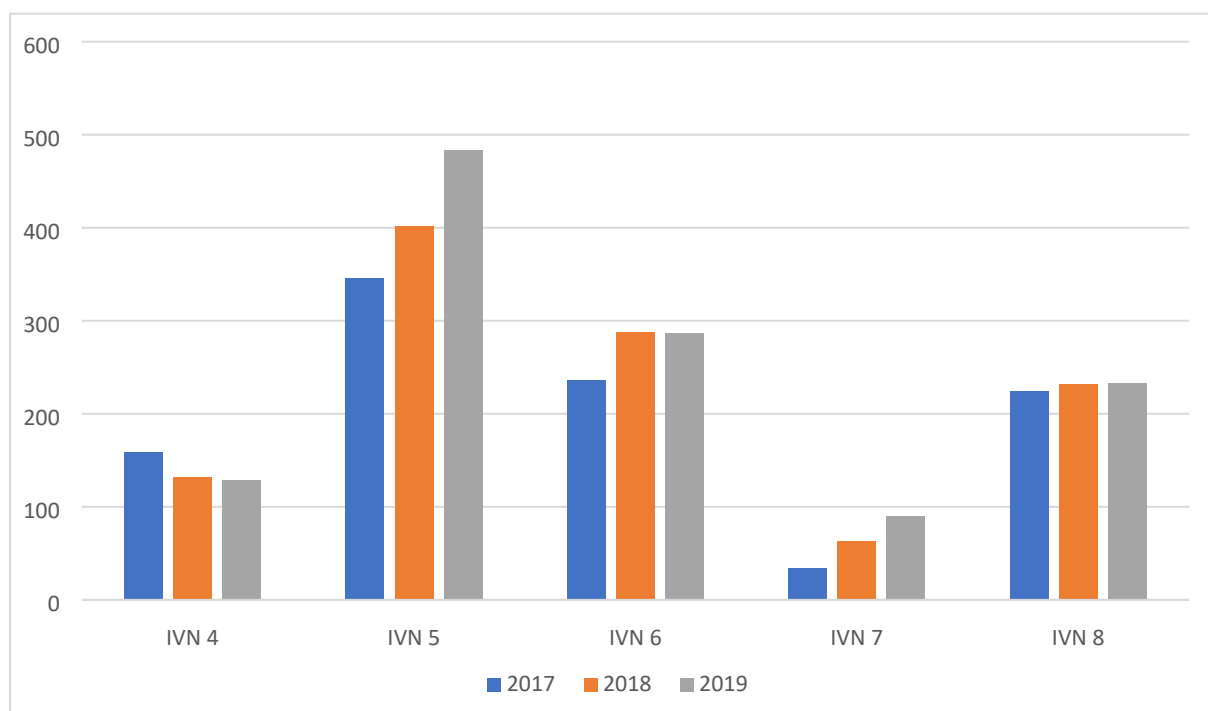

Jaartal	AVS	Hulpmiddelen	IVN 4	IVN 5	IVN 6	IVN 7	IVN 8	Woonvoorziening
2017	320	729	12	355	72	137	3	138
2018	380	772	100	298	90	173	11	172
2019	471	768	121	368	125	182	18	201

Maatwerkarrangementen Jeugdzorg

Onderstaande tabel toont het aantal geïndiceerde maatwerkarrangementen vallend onder de Jeugdwet. De aantallen maatwerkarrangementen zijn onderverdeeld naar interventieniveau (IVN). Hierbij geldt hoe hoger het IVN hoe zwaarder (en duurder) de zorg. Het loopt op van IVN 4 waar het gaat om enkelvoudige zorg tot IVN 8 waar het gaat om 24 uren opvang.

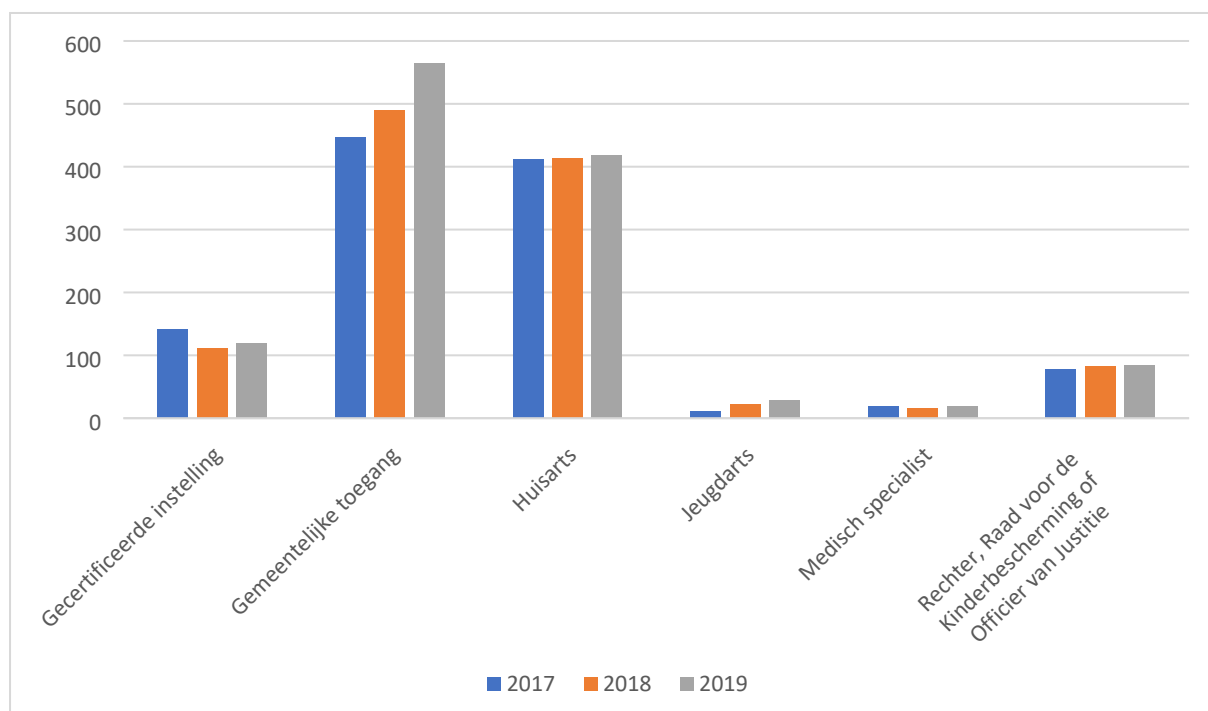
Let op: Eén jeugdcliënt kan meerdere maatwerkarrangementen hebben verdeeld over meerdere interventieniveaus. Er is dan sprake van stapeling. De in de tabel opgenomen getallen zijn dus geen weergave van het totaal aantal jeugdcliënten in het desbetreffende jaar.

Jaartal	IVN 4	IVN 5	IVN 6	IVN 7	IVN 8
2017	159	346	236	34	224
2018	132	401	288	63	232
2019	128	483	286	90	233

Verwijzers

Onderstaande tabel geeft inzicht in welke instantie de (jeugd)cliënt doorverwijst naar een zorgtraject. Het gaat hier om indicaties en niet om unieke cliënten.

Jaartal	Gecertificeerde instelling	Gemeentelijke toegang	Huisarts	Jeugdarts	Medisch specialist	Rechter, Raad voor de Kinderbescherming of Officier van Justitie
2017	141	447	411	11	19	77
2018	111	490	414	22	16	83
2019	119	564	418	29	19	84

Activiteiten

2.1.4.1 De lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opstellen en verder vormgeven, op basis van de inventarisatie in 2019.

In het najaar van 2019 hebben we bijeenkomsten georganiseerd om informatie op te halen bij onze inwoners ten aanzien van 'onbeperkt meedoen'. Op basis van deze informatie zullen we de lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opstellen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we een nulmeting uitgevoerd naar de toegankelijkheid in Aa en Hunze. Samen met de werkgroep "Onbeperkt Toegankelijk" hebben we een lokale inclusie agenda 2020 opgesteld.

Doorkijk 2020 e.v.

Op 16 januari 2020 heeft uw raad ingestemd met de Lokale Inclusie Agenda 2020. Samen met de werkgroep "Onbeperkt Toegankelijk" geven we uitvoering aan de genoemde onderwerpen. Focus zal hierbij liggen op de vergroten van de bewustwording, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Jaarlijks vindt een evaluatie van de huidige lokale inclusie agenda plaats en worden de onderwerpen voor het volgende kalenderjaar vastgesteld.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

2.1.4.2 We gaan de functies re-integratie en werkplekken voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt doorontwikkelen.

Voor een deel van de werkzoekenden is extra inzet nodig om onder andere de competenties te vergroten gericht op betaald werk. Hiervoor gebruiken we de infrastructuur van iWerk binnen Werkplein Drentsche Aa (voormalig Alescon - Noord) indien dit op de markt niet mogelijk is.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Vanaf 1 januari zijn de functies inkomen, re-integratie en werkplekken beschut ondergebracht binnen de gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentsche Aa. De integratie van de werkprocessen, ondersteunende systemen, etc. is in 2019 gestart en wordt voortgezet in 2020.

Doorkijk 2020 e.v.

De afronding van de integratie van de taken werk en inkomen en taken van Alescon - Noord vindt in 2020 plaats. Naar verwachting kan in 2020 de financiële afwikkeling van Alescon (in liquidatie) worden afgerond. We realiseren banen voor mensen met een indicatie beschut werk voor maximaal het t/m 2020 toegekende quotum (mist er voldoende mensen met een indicatie beschut werk zijn die in staat zijn om te werken).

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

2.1.4.3 Ondernemers faciliteren om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een (werk)plek te bieden.

Wij bieden diverse instrumenten zoals o.a. jobcoaching, werkplekaanpassing en loonkostensubsidie om ondernemers te helpen. Ook investeren we in samenwerking met werkgevers in de gemeente.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben in 2019 via onze uitvoeringsorganisatie Werkplein Drentsche Aa met minimaal 40 ondernemers contact gehad en werken (deels) samen met deze ondernemers om voor onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek of opleidingsmogelijkheden te creëren.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 gaan we daarnaast ook collectief via o.a. bijeenkomsten met het ondernemersplatform en in nieuwsbrieven voor onze ondernemers informatie verstrekken om de mogelijkheden voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek of opleidingsmogelijkheden afspraken en beschut werk onder de aandacht te brengen. Dit leggen we vast in de prestatieovereenkomst. We willen dat iedere ondernemer in Aa en Hunze werkplein Drentsche Aa kent en wat het werkplein voor de ondernemers kan betekenen

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2019

2.1.4.4 Laaggeletterden op weg helpen naar het Taalhuis, deelnemen in Bondgenootschap Laaggeletterdheid om laaggeletterdheid terug te dringen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Er zijn nieuwe taalvrijwilligers opgeleid. Er zijn inmiddels 40 taalvrijwilligers. We hebben diverse keren op verschillende locaties in de gemeente voorlichting gegeven over laaggeletterdheid en onze aanpak daarvan. We hebben een training 'vinden en verbinden van laaggeletterden' gegeven. In de week van de alfabetisering hebben we een actie gehouden om mensen ervan bewust te maken hoe het voelt om laaggeletterd te zijn (actiebord bij ingang van het gemeentehuis).

In 2019 zijn 29 mensen ingestroomd en namen in totaal 49 mensen deel aan een taaltraject.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 doen we in dit kader onderzoek naar en leggen we de focus op de cliënten binnen Werkplein Drentsche Aa, de werkgevers en de cliënten binnen de gemeentelijke kredietbank. We willen de kennis en bewustwording bij de medewerkers van Attenta en huisartsen over laaggeletterdheid verder versterken. Ook in de werkgroep Inclusie is aandacht voor laaggeletterdheid, bijvoorbeeld in de toegankelijkheid van de gemeentelijke communicatiekanalen voor laaggeletterden.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

2.1.4.5 Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt participeren in hun eigen leefomgeving door ze een rol te geven in het onderhoud openbare ruimte.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 zijn de groenwerkzaamheden uitgevoerd door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, in samenwerking met reguliere inhuurkrachten.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 organiseren we binnen het project Beheer Openbare Ruimte (BOR) 2020 dat mensen met afstand tot de arbeidsmarkt begeleid gaan worden vanuit onze eigen gemeente.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman, Co Lambert

2.1.4.6 Uitvoering geven aan de nieuwe wet inburgering

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben ons dit jaar meer gericht op de samenwerking tussen organisaties om inburgering, taal en werk te koppelen. Dit vooruitlopend op de nieuwe inburgeringswet (Wet Koolmees). Door langere doorlooptijden bij de IND is er een achterstand ontstaan bij plaatsing van statushouders. Daardoor is het aantal te plaatsen statushouders in 2020 groter aangezien we de achterstand moeten inhalen. Dat vraagt ook aandacht voor het tijdig beschikbaar krijgen van woningen. In het kader van de Wet Koolmees hebben we nieuwe afspraken gemaakt met onze ketenpartners zoals Vluchtelingenwerk Noord Nederland (VWNN). VWNN begeleidt statushouders wanneer ze in onze gemeente komen wonen.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2021 zal de nieuwe inburgeringswet, (Wet Koolmees) van kracht worden. Dit betekent dat gemeenten zelf weer de regie krijgen op de inburgering. Vooruitlopend op deze nieuwe wet starten we met het in kaart brengen van de nieuwkomers die nog moeten inburgeren. Waar ze voorheen zelf verantwoordelijk waren, gaan we ze nu meer ondersteunen, op weg helpen naar (vrijwilligers)werk of school. Hier beginnen we in 2020 al mee d.m.v. de 0-meting en een plan van aanpak per inburgeraar. Wat heeft iemand nodig om in te kunnen burgeren en waar liggen belemmeringen/kansen. Dus veel meer maatwerk per persoon, bv in de vorm van het aanbieden van extra taallessen (vaktaal).

Portefeuillehouder: Co Lambert

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

In de pijlers staat het effect in de samenleving centraal. Daar willen we op sturen en monitoren. Hier horen beleidsindicatoren bij. Het ontwikkelen van beleidsindicatoren is een groeimodel. Daar waar mogelijk willen we aansluiten bij al bestaande indicatoren.

Effect in de samenleving

3.1 In de gemeente Aa en Hunze is het aantrekkelijk werken, ondernemen, recreëren en verblijven.

Doelen

3.1.1 De kwaliteit van de voorzieningen blijft op peil en/of verbetert.

Activiteiten

3.1.1.1 Blinde vlekken fietspadennetwerk inventariseren.

Het inventariseren van de ontbrekende schakels draagt bij aan het optimaliseren van ons fietspadennetwerk. Op basis van de inventarisatie stellen we prioriteiten in de aanleg van ontbrekende schakels. We zetten in op het verhogen van de verkeersveiligheid en we willen proberen om het gebruik van de fiets voor het woonwerkverkeer en de recreatieve doeleinden te stimuleren.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het huidige fietspadennetwerk hebben we geïnterviewd en verwerkt op een overzichtstekening. De wensen en ontbrekende schakels hebben we hierop aangegeven. Klik op **meer** aan de rechterkant om de tekening van het fietspadennetwerk te downloaden.

Doorkijk 2020 e.v.

Een nadere prioritering op basis van de inventarisatie moeten we nog bepalen, waarna we uitvoering kunnen geven aan het programma.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020

3.1.1.2 Faciliteren snelle breedband

We streven naar een snelle internetverbinding middels glasvezel in de hele gemeente en willen daartoe marktpartijen faciliteren.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het is het Drents Glasvezel collectief (inwoners initiatief) gelukt om zoveel draagvlak voor de aanleg van glasvezel te krijgen dat zij een marktpartij (Rendo Buitenaf) bereid heeft vonden voor de aanleg en exploitatie van glasvezel in heel gemeente Aa en Hunze (excl. de kernen van Gieten en Rolde), het noord-oostelijk deel van gemeente Tynaarlo en de oostelijke rand van gemeente Assen. Op de totale kosten van 18 miljoen was Rendo Buitenaf was bereid om 16 miljoen te investeren onder voorwaarde dat andere partijen 2 miljoen investeerden. De provincie Drenthe heeft €500.000 beschikbaar gesteld. De gemeenten Aa en en Hunze, Tynaarlo en Assen hebben, naar rato van het aantal te realiseren aansluitingen, 1,5 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan Aa en Hunze €776.523. De bijdrage is bestemd om mogelijk te maken dat alle zgn. witte adressen (dat zijn adressen die alleen kunnen beschikken over een langzame internetverbinding via de telefoonlijn) de mogelijkheid krijgen voor een glasvezelaansluiting. In de zomer van 2019 ging in Annen de eerste schop in de grond.

Doorkijk 2020 e.v.

De verdere aanleg van glasvezel wordt in 2020 gecontinueerd en de verwachting is dat het voor Aa en Hunze eind 2020 ook gerealiseerd is. Daarmee is heel Aa en Hunze dan voorzien van een netwerk van snelle internetverbindingen (ook COAX, de zgn Ziggo verbinding, wordt gerekend tot snelle internetverbinding)

Portefeuillehouder: Bas Luinge

[3.1.1.3 Aandacht voor aanleg en verbetering van recreatieve fiets- en wandelpaden en mountainbikeroutes](#)

We willen onderzoeken waar verbeteringen in de wandel- en fietsroutes wenselijk zijn en of deze verbeteringen ook kunnen worden uitgevoerd.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Ruim 15 jaar geleden is het fietsknooppuntennetwerk in Drenthe geïntroduceerd. Dit netwerk brengt recreanten en toeristen in contact met het mooie landschap en de natuur van Drenthe. Anno 2019 is het netwerk aan een opfrisbeurt toe. In samenwerking met Recreatieschap Drenthe hebben we de wandel- en fietsknooppunten in beeld gebracht en voeren we waar mogelijk verbeteringen uit of onderzoeken we om in de toekomst te verbeteren.

Doorkijk 2020 e.v.

In samenwerking met Recreatieschap Drenthe, gemeente Tynaarlo en gemeente Borger-Odoorn stellen we een projectplan op om te komen tot de realisatie van de verbeteringen op de fietsknooppunten in het Hunzedal. Voor het wandelknooppunten netwerk is Aa en Hunze momenteel niet betrokken bij de uitvoeringsagenda van Recreatieschap Drenthe. Bij het herzien van het beleidsplan Economie, Recreatie en Toerisme zal dit onderwerp en eventuele deelname aan de uitvoeringsagenda van Recreatieschap Drenthe aan de orde komen.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2018 Einddatum: 31-01-2020

[3.1.2 Ruimte voor economische ontwikkelingen en investeringen.](#)

Activiteiten

3.1.2.1 De economische koersnota actualiseren, zodat die aansluit bij economische ontwikkelingen.

In 2020 zullen we de koersnota actualiseren. Dit doen wij samen met de ondernemers. Deze actualisatie is nodig om bij te blijven en vooruit te kijken naar de nieuwe ontwikkelingen op economisch gebied.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

De huidige Economische Koersnota is geanalyseerd en de onderwerpen in de Economische Koersnota gebruiken we voor het beleidsplan Economie, Recreatie en Toerisme in 2020.

Doorkijk 2020 e.v.

Naast het opstellen van een beleidsplan zullen we in 2020 een uitvoeringsprogramma opstellen in samenwerking met ondernemers. De huidige Economische Koersnota wordt per onderwerp kort beschreven. De trends en ontwikkelingen in de Economische sector worden kort beschreven. Aan de hand van thema avonden wil de gemeente samen met ondernemers de trends, ontwikkelingen per onderwerp bespreken. Het idee is om ondernemers mede eigenaar te maken van het beleidsplan. Dit wil de gemeente doen met het vertalen van het beleid in een uitvoeringsprogramma.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

3.1.2.2 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.

Op basis van de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze en de uitgevoerde analyse per park ondersteunen we parken, in meer of mindere mate, in hun toekomstplannen. Hierbij maken we heldere keuzes in prioritering op basis van onze uitvoeringsstrategie.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 zijn twee sporen uitgezet. Het opstellen van een analyse per park en het opstellen van een Strategienota Toekomst Vakantieparken 2020-2024. Beiden zijn medio 2019 in concept gereed gekomen en ter inspraak voorgelegd aan de parken en eigenaren van solitaire vakantiewoningen. Van de inspraak is een Eindverslag Inspraak Strategienota opgesteld.

Doorkijk 2020 e.v.

In het eerste kwartaal van 2020 stelt de raad op voorstel van het college de Strategienota definitief vast. Daarna volgt een uitwerking van de drie sporen uit de nota (vitalisering, transformatie en de sociale opgave) naar activiteiten, prioriteiten, inzet van capaciteit en middelen voor de periode 2020-2024.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2023

3.1.2.3 Uitbreiding van bedrijventerreinen beoordelen.

We zetten in op uitbreiding van de bedrijventerreinen en zijn daarover in gesprek.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben een concept-verkaveling voor de mogelijke uitbreiding van het bedrijventerrein Bloemakkers opgesteld op basis waarvan we een concept-grex hebben opgesteld. Hieruit blijkt de grondwaarde voor de te verwerven grond. Met de private eigenaren is en wordt gesproken. Op dit moment is er bij 1 partij een bod neergelegd. De andere grondeigenaar overweegt eigen ontwikkeling.

Doorkijk 2020 e.v.

Afhankelijk van de uitkomst van een mogelijke uitbreiding van Bloemakkers zal breder binnen de gemeente gekeken worden of en waar potentiële uitbreiding van bedrijventerreinen mogelijk is.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

3.1.2.4 Middels een uitvoeringsprogramma (dat binnen de omgevingsvisie Gieten past) de kwaliteit en leefbaarheid van het centrumgebied Gieten verder verbeteren.

Het uitvoeringsprogramma van de centrumvisie Gieten kent een aantal afzonderlijke projecten waar we mee aan de slag gaan. Dit zijn onder andere de herinrichting openbare ruimte bakkerij Job, de herinrichting openbare ruimte 'Schoolstraat' en een nieuwe plek voor de markt.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

De uitvoering van de omgevingsvisie centrum Gieten is gestart. De parkeerplaats bij Bakker Job aan de Eekschillersweg is gerealiseerd. De visuele verbinding tussen de Brink en de Molen is inmiddels ook gerealiseerd.

Doorkijk 2020 e.v.

Vanaf maart 2020 vindt de aanleg van riolering en de herinrichting van de Eekschillersweg plaats. Daarnaast start de herinrichting van de Schoolstraat in april 2020 waarbij ook een nieuw regenwaterriool wordt aangelegd.

De mogelijkheden om de weekmarkt in Gieten te verplaatsen gaan we, in overleg met de betrokkenen, onderzoeken.

In 2020 gaan we verder met het verkennen van de mogelijkheden van de provinciale subsidieregeling 'Herstructurering Ruimtelijke Kwaliteit' voor het gebied van de Stationsstraat-Noord. Hierover is later dit jaar duidelijkheid.

In januari 2020 vindt verder overleg plaats met de ondernemers over het parkeerregime in het winkelcentrum.

In de omgevingsvisie zijn niet voor alle geplande maatregelen voldoende financiële middelen beschikbaar. We onderzoeken de mogelijkheden voor financiële dekking.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-11-2019 Einddatum: 01-08-2020

3.1.2.5 Verruiming (zondags)openstelling en ruimte bieden aan ondernemers voor vernieuwende initiatieven

We gaan bekijken wat de ondernemersbehoeften zijn ten aanzien van de verruiming van de winkeltijden.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Ondernemers hebben een verzoek ingediend bij de gemeente om te komen tot een verruiming van de 'Verordening winkeltijden Aa en Hunze'. In 2019 is onderzoek gedaan naar de wettelijke mogelijkheden en vergelijkend onderzoek naar de situatie bij buurgemeenten.

Doorkijk 2020 e.v.

We voeren gesprekken met ondernemers in bezit van een winkel om de mogelijkheden voor verruiming van de 'Verordening winkeltijden Aa en Hunze' te bespreken. Aan de hand van deze gesprekken krijgt het College van B en W en de gemeenteraad een advies aangereikt. Dit proces is in afronning en zal in begin van 2020 afgerond worden.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2019 Einddatum: 01-07-2020

3.1.3 Ons mooie, natuurlijke landschap zorgvuldig beleven, beschermen en benutten.

Activiteiten

3.1.3.1 Een nieuw beleidsplan (2020-2023) voor recreatie en toerisme maken.

Ons recreatiebeleid is niet langer actueel. Naast de vitale vakantieparken dient er een beleidsplan te komen voor de toekomst van recreatie en toerisme binnen de gemeente. Hierbij worden de betrokken partijen en de raad in meegenomen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het huidige Recreatiebeleid is geanalyseerd en de onderwerpen in het Recreatiebeleid worden gebruikt voor het beleidsplan Economie, Recreatie en Toerisme in 2020. Naast het opstellen van een beleidsplan zal er in 2020 een uitvoeringsprogramma worden opgesteld in samenwerking met ondernemers.

Vooruitblik 2020

Het huidige Recreatiebeleid wordt per onderwerp kort beschreven. De trends en ontwikkelingen in de Recreatie- en Toerismesector worden kort beschreven. Aan de hand van thema avonden wil de gemeente samen met ondernemers de trends, ontwikkelingen per onderwerp bespreken. De uitdaging is om ondernemers mede eigenaar te maken van het beleidsplan. Dit wil de gemeente doen met het vertalen van het beleid in een uitvoeringsprogramma.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

3.1.4 Samen met bedrijven, sectoren en inwoners een rol spelen in de energietransitie.

Activiteiten

3.1.4.1 Instellen gebiedsfonds in verband met komst windmolens.

Voor het (deel)windpark Oostermoer is begin 2019 een Omgevingsadviesraad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is een overlegorgaan dat enerzijds afspraken maakt over hinderbeperkende maatregelen met de initiatiefnemers en anderzijds besluit over de besteding van het Gebiedsfonds. De gemeente is nauw betrokken bij het opzetten van dit gebiedsfonds.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Bestuurlijk is afgesproken dat de gemeente, provincie en de initiatiefnemers hiervoor gezamenlijk een gebiedsfonds voor gaan instellen. Het afgelopen jaar is er gewerkt aan de invulling van een gebiedsfonds en de hoogte van het bedrag.

Doorkijk 2020 e.v.

Op 30 januari heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de hoogte van het aandeel dat de gemeente voor de komende tien jaar beschikbaar stelt aan het gebiedsfonds. Het bedrag is € 312.000. De gemeente zal in samenwerking met de provincie Drenthe, initiatiefnemers en de Omgevingsadviesraad het gebiedsfonds instellen. In gezamenlijkheid zal het financiële beheer en de globale bestedingsdoelen worden bepaald. De OmgevingsAdviesRaad zal besluiten over de concrete besteding van de financiële middelen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

3.1.4.2 Opstellen van een Transitievisie Warmte

Gemeenten zijn volgens het ontwerp Klimaatakkoord de regisseurs van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. Samen met vastgoedeigenaren, bewoners, netbeheerders en medeoverheden moeten zij eind 2021 een transitievisie warmte klaar hebben. Daarin staan voorstellen voor duurzaam

aardgasvrij verwarmen en koken. De Transitievisie Warmte geeft richting in de aanpak. Het bevat ook een wijk-voor-wijkstappenplan die alle partijen houvast geeft voor de planning. Daarna volgen uitvoeringsplannen op wijk- of dorpsniveau.

De Transitievisie Warmte kent een relatie met de Regionale Energie Strategie (RES) vanwege het verdeelvraagstuk over beschikbare warmtebronnen in de regio. De RES wordt vastgesteld voor 1 maart 2021.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Niet van toepassing

Doorkijk 2020 e.v.

Begin mei start het proces van de Transitievisie warmte met een zogeheten sprintsessie, die door de provincie Drenthe aan alle Drentse gemeenten aangeboden wordt. Gedurende twee dagen worden alle stakeholders gezamenlijk aan een werktafel gezet opdat de kaders van de Transitievisie duidelijk worden. De raad krijgt een presentatie van de eerste bevindingen en kan daarop reflecteren.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2021

3.1.4.3 Energie besparen en opwekken in de gebouwde omgeving

In de duurzaamheidsvisie van de gemeente staat dat we het energieverbruik in 2025 willen halveren ten opzichte van 2014. In het klimaatakkoord is afgesproken dat ook de gebouwde omgeving CO2 moet reduceren en op termijn van het aardgas af moet. Met de corporaties zijn prestatieafspraken gemaakt over het bereiken van die doelen. In de particuliere woningvoorraad is het ingewikkelder om die transitie in te zetten. Door middel van stimuleringsactiviteiten worden woningeigenaren verleid om hun woning te verduurzamen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

De subsidie Energiebesparing Particulieren heeft zijn weg gevonden naar de woningbezitters. Zo'n 400 huishoudens hebben een of meerdere maatregelen aan hun woning genomen. Samen met de Stichting Primah. CKC, het Nassaucollege en de Zonnescholen is een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van zonnepanelen op alle schooldaken. Geïnteresseerden in een kavel van de gemeente konden een korting op hun prijs krijgen als ze de woning energieneutraal (EPC=0) bouwden.

Doorkijk 2020 e.v.

De verduurzaming van de woningen van particulieren en huurders zetten we ook in 2020 door. De aandacht richt zich dan wel met name op de groep met de laagste inkomens. Door de inzet van andere energiecoaches denken we aan energiebesparing te doen maar tegelijkertijd ook aan armoedebestrijding te werken.

We gaan door met de zonnepanelen op scholen in Aa en Hunze.

We onderzoeken of we onze eigen gemeentelijk vastgoed kunnen verduurzamen.

Zes lokalen initiatieven op het gebied van energiebesparing/-opwek worden door de gemeente ondersteund in de realisatie.

Portefeuillehouder: Co Lambert

3.1.5 Het belang van het versterken van de relatie tussen platteland en omliggende steden benadrukken.

3.1.6 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Activiteiten

3.1.6.1 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve toekomst.

De gemeente Aa en Hunze is een recreatiegemeente. We voeren daarom een actief handhavingsbeleid tegen permanente bewoning van recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve bestemming.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We zien dat we meer grip krijgen op nieuwe instroom op vakantieparken. Dit komt mede door de invoering van een gedoogbeschikkingsstelsel in 2019. Vorig jaar zijn 28 gedoogbeschikkingen verstrekt. Omdat we nu zelf het toezicht op parken uitvoeren pakken we meer situaties van bewoning aan, dit is mede mogelijk door een verdere professionalisering van de aanpak.

De aanpak is in 2019 geïntensiveerd waarbij de gemeente direct handhavend optreedt tegen alle nieuwe situaties van permanente bewoning, daarnaast wordt ook (gefaseerd) opgetreden tegen bestaande situaties. Dit leidt tot een zichtbare afname van het aantal strijdige situaties.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 wordt de ingezette lijn voortgezet.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied. Het onderwerp duurzaamheid komt in twee pijlers voor. Naast deze pijler 4 ook in pijler 3.

In de pijlers staat het effect in de samenleving centraal. Daar willen we op sturen en monitoren. Hier horen beleidsindicatoren bij. Het ontwikkelen van beleidsindicatoren is een groeimodel. Daar waar mogelijk willen we aansluiten bij al bestaande indicatoren.

Effecten in de samenleving

4.1. De gemeente Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn. (Zie hiervoor ook pijler 3)

Doelen

4.1.1 In stand houden van beschermde flora en fauna en ontwikkeling stimuleren.

Activiteiten

4.1.1.1 Beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.

We maken gemeentelijk beleid passend binnen het landelijke en provinciaal beleid om beschermde en waardevolle flora en fauna in Aa en Hunze te behouden.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 is geen gemeentelijk beleid geformuleerd ten aanzien van het behoud van beschermde en waardevolle flora en fauna.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 wordt het landelijk en provinciaal beleid met betrekking tot beschermde en waardevolle flora en fauna in beeld gebracht en gaan we binnen dit kader gemeentelijk beleid formuleren. Het gaat daarbij om of en zo ja hoe wij specifieke flora en fauna extra willen beschermen passend binnen het streven van de Raad naar biodiversiteit in Aa en Hunze.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

4.1.1.2. Particulieren en agrariërs in het buitengebied stimuleren erven steenuilvriendelijk te maken (ambassadeurschap steenuil).

Op basis van het projectplan Steenuilen Aa en Hunze onder de pannen worden 25 erven steenuil vriendelijk gemaakt in 2019/2020. Landschapsbeheer Drenthe en Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe bezoeken de deelnemers, geven inrichtingsadvies en verstrekken de benodigde materialen om de erven steenuil vriendelijk te maken.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Er zijn in 2019 op basis van de aanmeldingen 12 erven bezocht waarvoor erfbeplantingsplannen worden uitgewerkt. We brengen de plannen in 2020 buiten ten uitvoer. In 2019 zijn door de steenuilen-werkgroepen 14 territoria van steenuilen vastgesteld, 5 broedsels aangetroffen en 7 jongen uitgevlogen.

Doorkijk 2020 e.v.

In het eerste kwartaal van 2020 starten we een nieuwe wervingsactie. Aan de hand van de aanmeldingen zullen we een **tweede bezoekeronde doen, erfbeplantingsplannen uitwerken en de plannen buiten uitvoeren.**

In 2020 worden net als voorgaande jaren nestkasten opgehangen, vervangen, schoongemaakt en gecontroleerd. Territoria in beeld gebracht, broedsels en jongen geteld, jonge steenuilen geringd.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

4.1.1.3 Bij- en vlindervriendelijk handelen.

Bij alle werkzaamheden en activiteiten schenken we, waar mogelijk, extra aandacht aan het welzijn van insecten. We stimuleren inwoners om hier rekening mee te houden bij inwonersinitiatieven, etc. Daarbij wordt geëxperimenteerd met nieuwe soorten planten, bollen, bloemenmengsels, etc.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we onze aannemers de opdracht gegeven om tijdens de "blad rondes" geen blad meer te verwijderen uit plantvakken. Bij diverse plantprojecten hebben we gekozen voor bij- en/of vlindervriendelijke beplanting. We hebben diverse inwonersgroepen gestimuleerd om (aan de hand van de subsidieregeling groene inwonersinitiatieven van de Provincie Drenthe) de biodiversiteit van de openbare ruimte te vergroten door het aanplanten van o.a. bloembollenmengsels en het inzaaien van bloemenmengsels.

Doorkijk 2020 e.v.

Ook voor 2020 hebben we reeds plannen in uitvoering en/of in voorbereiding die de biodiversiteit binnen de gemeente Aa en Hunze stimuleren.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

4.1.1.4 In samenwerking met de bewoners renoveren van de plantsoenen in de kernen.

Op basis van meldingen en inventarisaties pakken we plantvakken die noodzakelijk gerenoveerd moeten worden aan, in overleg met inwoners. Inwoners worden gestimuleerd om zelf werkzaamheden op zich te nemen, zoals de aanplant, het inzaaien en het onderhoud.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we, op basis van meldingen, plantvakken in overleg met inwoners gerenoveerd.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 maken we een start met de inventarisatie van de plantvakken. Het doel is te komen van een melding gerichte aanpak naar een planmatige aanpak van het onderhoud en benodigde renovatie.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020

4.1.2 De biodiversiteit in de leefomgeving versterken, zowel buiten als binnen de kernen.

Activiteiten

4.1.2.1 Pilot uitvoeren voor ecologisch bermbeheer.

In navolging van de start met het ecologisch bermbeheer door een aannemer, gaan we, zo mogelijk samen met bewoners, van start met ecologisch bermbeheer. Om dit uit te kunnen voeren is nieuw materieel nodig. Op basis van de ervaringen die opgedaan worden, wordt het beheer zo nodig (tussentijds) bijgesteld en/of uitgebreid.

Sinds 2018 worden de bermen van de trajecten Gasteren-Annerveenschekanaal en "rondje" Geelbroek-Eleveld ecologisch gemaaid. Dit houdt in dat deze bermen niet geklepeld worden, het maaisel even blijft liggen om vervolgens verzameld en afgevoerd te worden. Het gaat hierbij om 130.100 m2 bermen van de totaal 2.998.700 m2 bermen (buiten de kom) is 4% van de bermen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we o.a. gesprekken gevoerd over het versneld uitvoeren van ecologisch bermbeheer en inwonersinitiatieven ecologisch bermbeheer. Daarbij hebben we de mogelijkheden voor aanschaf materieel (benodigd materieel, kosten en alternatieven) in beeld gebracht en kaarten gemaakt ter voorbereiding voor de start van ecologisch bermbeheer door het team buitendienst. Ook inwoners met initiatieven in kader van ecologisch bermbeheer zijn van de benodigde informatie en kaarten voorzien.

Als gemeente nemen we deel aan het Provinciaal Bermberaad (waarbinnen de werkgroep netwerken). De eerste resultaten van 2019 voortkomend uit het Bermberaad zijn te vinden op de nieuwe site van Heel Drenthe Zoemt: <https://www.heeldrenthezoemt.nl/bloeiende-bermen>.

Doorkijk 2020 e.v.

Voor 2020 is het de wens om met het team Buitendienst een start te laten maken met het ecologisch bermbeheer, hiervoor dient materieel aangeschaft te worden. Voor de bermen die voorlopig nog traditioneel beheerd (=geklepeld) worden geldt dat we daar waar mogelijk in de eerste maaironde alleen de eerste maaibreedte klepelen, zodat de insecten in de rest van de bermen meer overlevingskansen hebben (bij- en vlindervriendelijk handelen).

In 2020 krijgt het Bermberaad een vervolg en gaan we verder met de uitwerking van het afsprakenkader in de vorm van het uitwerken van instrumentaria en kennisdeling.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020

4.1.2.2 Uitvoering geven aan bomenonderhoud.

Wij zijn vanaf 2016 bezig geweest met een grote inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud. De uitvoering van het werk beslaat een periode van 4 jaren. In het snoeiseizoen 2019-2020 ronden we deze inhaalslag af en is daarmee de achterstand in gelopen. Om de individueel te beheren bomen van de gemeente structureel te onderhouden is naast de inzet van de eigen organisatie de inzet van een aannemer noodzakelijk.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Vanaf 2016 hebben we uitvoering gegeven aan een grote inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud. De uitvoering van het werk besloeg een periode van 4 jaar en ronden we af in het eerste kwartaal van 2020. Om te voorkomen dat er opnieuw onderhoudsachterstand ontstaat is het zaak de individueel te beheren bomen structureel planmatig te onderhouden. Bomen moeten ten minste een keer per drie jaar visueel beoordeeld worden om aan de zorgplicht te kunnen voldoen. Daaropvolgend moet het noodzakelijke onderhoud worden uitgevoerd. De gemeente heeft ca. 45.000 individueel te onderhouden bomen in eigendom. De gemeentelijke buitendienst kan een deel van deze bomen jaarlijks snoeien. Voor het resterend deel is de inzet van een aannemer noodzakelijk.

Doorkijk 2020 e.v.

Om het bomenonderhoud op termijn planmatig op orde te houden is een verhoging van het structurele budget noodzakelijk.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020

Kwaliteit

De individueel te beheren bomen zijn stuk voor stuk visueel beoordeeld. Slechte bomen zijn gekapt en waar mogelijk vervangen door nieuwe bomen. De conditie van het gemeentelijke bomenbestand hebben we hierdoor goed in beeld. Door de toegepaste selectie is de gemiddelde kwaliteit van het gemeentelijk bomen bestand verbeterd ten opzichte van de start situatie.

4.1.2.3 Initiëren van alternatieve vormen van onkruidbestrijding

Door een wijziging in de regelgeving is de toepassing van Glysofaat als onkruidbestrijdingsmiddel verboden. Ter vervanging van deze chemische onkruidbestrijding willen we gebruik maken van andere vormen van onkruidbestrijding. Hete lucht en heet water zijn daar een voorbeelden van.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Binnen het bestek Onkruidbeheersing en vegen op verharding wordt door de aannemer gebruik gemaakt van hete lucht. In het bestek Groenonderhoud begraafplaatsen wordt naast hete lucht, op schelpenpaden gebruik gemaakt van strooizout.

Doorkijk 2020 e.v.

In het lopende bestek Onkruidbeheersing en vegen op verharding wordt gebruik gemaakt van alternatieve vormen van onkruidbestrijding. De kosten van deze wijze van werken zijn hoger dan chemische bestrijding. Van 2016 tot en met 2019 is gebruik gemaakt van incidentele middelen. De wetgeving is definitief gewijzigd. In 2020 wordt een nieuw bestek op de markt gebracht. Voor de financiering zijn structurele middelen nodig.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

4.1.2.4 Cofinanciering in overgangsfase van Natuur- en Milieueducatie in het onderwijs.

Het aanbieden van Natuur en Milieu educatie is primair een taak van het onderwijs. In de overgangsfase stellen we als gemeente middelen beschikbaar.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het IVN Scholennetwerk stelt al jaren op het primair onderwijs afgestemde lespakketten samen die op de scholen in Aa en Hunze worden gebruikt. Natuur en Milieueducatie is primair een taak van het onderwijs. In de overgangsfase stellen we als gemeente middelen beschikbaar: voor de jaren 2019-2022 wordt jaarlijks € 9.000 aan het IVN voor dit doel beschikbaar gesteld. Het gaat hier om co-financiering met de Stichting PrimAh.

Doorkijk 2020 e.v.

We continueren de jaarlijkse bijdrage als vastgelegd in onze overeenkomst met het Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN) Aa en Hunze.

Portefeuillehouder: Co Lambert

Einddatum: 31-12-2022

4.1.3 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.

Activiteiten

4.1.3.1 Eikenprocessierups bestrijden.

We evalueren de ontwikkeling van de eikenprocessierups en passen ons beleid hierop aan.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we de ontwikkeling van de eikenprocessierups populatie gemonitord. Op risicotrajecten hebben we preventief bestreden en nesten verwijderd. Hiermee hebben we aan het huidige beleid inhoud gegeven en de uitvoering gecontinueerd. Het aantal gevangen vlinders in 2019 is ten opzichte van 2018 gehalveerd. Het aantal verwijderde nesten nam toe tot 3.000. De conclusie was dat, bij ongewijzigd beleid, we in 2020 het budget zouden overschrijden. We hebben, in navolging van de Boermarkse Wapserveen, besloten tot een duurzame vorm van bestrijding.

Vooruitblik 2020

In 2020 zullen we geen eikenprocessierups meer preventief bestrijden. Daarentegen zullen we meer aandacht besteden aan het stimuleren van natuurlijke vijanden binnen de bebouwde kom. Het verwijderen van nesten zullen we hier zo mogelijk intensiveren. We zullen de monitoring continueren.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

4.1.3.2 We gaan op zoek naar betere en goedkopere manieren om schadelijke bermen te bestrijden.

We maken inzichtelijk welke planten we moeten en willen bestrijden en inventariseren bestrijdingsmogelijkheden. Voor de bestrijding is het betrekken van de inwoners noodzakelijk.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 werd Reuzenberenklauw lokaal vaker gemaaid. In 2019 hebben we de aandacht verlegd naar de bestrijding van Japanse Duizendknoop. Deze soort hebben we gemeentebreed geïnventariseerd. We hebben de Japanse Duizendknoop bestreden op eigen grond en derden hierover geadviseerd. In het vierde kwartaal hebben we contacten gelegd om door begrazing schadelijke bermen te bestrijden.

Doorkijk 2020 e.v.

In het eerste kwartaal van 2020 sluiten we een grondgebruik-overeenkomst. Op basis daarvan zal de berm langs het fietspad Schreierswijk worden begraasd door Soayschappen. Het groot-onderhoud van bermen passen we aan. We informeren inwoners over de

bestrijding van Reuzenberenklauw en Jakobskruid. Verder onderzoeken we waar en onder welke voorwaarden (wol)varkens kunnen worden ingezet om schadelijke bermenplanten te bestrijden.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

4.2.1 Initiatieven stimuleren, faciliteren en initiëren om de leefbaarheid te vergroten.

Voor pijler 4 is één effect in de samenleving vastgesteld. Er zijn daardoor doelen met daaraan gekoppelde activiteiten die (nog) niet vallen onder een effect in de samenleving maar wel zijn opgenomen in eerdere P&C documenten.

Activiteiten

4.2.1.1 De Omgevingswet integraal oppakken in samenhang en in co-creatie met de samenleving.

De invoering van de Omgevingswet op 1-1-2021 vraagt in 2020 een aanzienlijke inspanning van onze gemeente, welke vraagt om een projectmatige aanpak. Daarnaast moeten we uiterlijk op 31-12-2023 een Omgevingsvisie hebben vastgesteld. Gelet op de gewenste samenhang en co-creatie met de samenleving zullen we daarmee tijdig een start moeten maken.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben in het kader van de RO-pilot Omgevingswet/Ontwikkelvisie voor Avebe met de Provincie Drenthe, RUDD, waterschap Hunze en Aa's en Avebe afspraken gemaakt over de pilot en ieders rol daarin en er is een planning gemaakt. De afspraken zijn vastgelegd in een Intentieovereenkomst.

Doorkijk 2020 e.v.

Met de invoering van de Omgevingswet wordt ook het bevoegd gezag voor de bodemtaken overgedragen van de provincie naar de gemeenten. In 2020 bereiden wij ons, in samenwerking met de provincie en de RUD Drenthe, voor op deze nieuwe taak. We gaan in 2020 gaan we verder de pilot Avebe met als doel op 1-1-2021 te komen tot een volledige aanvraag omgevingsvergunning en de vaststelling van een ontwerp bestemmingsplan/omgevingsplan. Er komt een nieuw informatiesysteem voor vergunningverlening en handhaving die wordt aangesloten op het landelijke digitale loket (DSO).

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

4.2.1.2 Met de raad het proces starten om te komen tot een herijkt strategisch grondbeleid.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben een faciliterende rol opgepakt in het opstellen van anterieure overeenkomsten, bijv. Annen, Gieten, Grolloo om tot bouwprogramma's te komen die overeenkomen met de woonbehoefte.

We hebben inzichtelijk gemaakt welke speerpunten we de komende jaren zouden moeten oppakken.

Doorkijk 2020 e.v.

We gaan een actief strategisch Grondbeleid opstellen en zullen dit herijkte beleid bespreken met uw raad.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

4.2.1.3 Verder experimenteren met welstandsvrij bouwen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Evaluatie van de pilot die nu draait heeft plaatsgevonden in de welstandscommissie. Verslag daarvan is gegeven in jaarverslag van de welstand 2018. In de evaluatie zijn ook aanbevelingen gedaan voor nieuwe welstandsvrije gebieden. Aanpassing van het welstandsbeleid volgt hieruit.

Doorkijk 2020 e.v.

We streven er naar om een geactualiseerd welstandsbeleid te hebben halverwege 2020. Het verder experimenteren met nieuwe welstandsvrije gebieden loopt over een langere periode.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

4.2.1.4 Ideeën die de sociale en fysieke leefbaarheid in de dorpen bevorderen financieel ondersteunen vanuit het leefbaarheidsfonds.

Het leefbaarheidsfonds is voor initiatieven van inwonersgroepen ter stimulering en ondersteuning van lokale activiteiten, projecten en (instandhouding van) voorzieningen, die een bijdrage leveren aan het behoud of de verbetering van de leefbaarheid in de gemeente Aa en Hunze.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Vanuit het leefbaarheidsfonds zijn 4 initiatieven mogelijk gemaakt. Dit zijn herinrichting dorpshuis Eexterveenschekanaal, 75 jaar bevrijding, taxibusje dorpscoöperatie De Brug Gasselternijveen en elektriciteitsvoorziening Speulkoel Anloo. De regeling Vitaal Platteland -dorpsinitiatieven is voorliggend op leefbaarheidsfonds. Vanuit deze regeling zijn 6 initiatieven gefinancierd. Dit betreft permanent beachveld sportpark Annen, ijsbaanvereniging het Evenveen Grolloo, warmtepanelen Nijend 24 Anderen, aanpassing kleedkamers VV Gasselternijveen, dorpshuis Anloo en dorpshuis Schipborg.

Doorkijk 2020 e.v.

Gebruik van het fonds is afhankelijk van het aantal aanvragen. We stimuleren inwoners initiatieven te ontplooiën en faciliteren onder andere middels de financiële regelingen die er zijn. Omdat we dit willen doen, is het van belang dat er voldoende middelen zijn om dat ook te kunnen blijven doen.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020

4.2.1.5 Uitvoering geven aan het beleid cultuurhistorie

We voeren activiteiten uit om onze cultuurhistorie te bewaren en te promoten.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben in 2019 de (digitale) Erfgoedatlas Aa en Hunze afgerond. In 2019 zijn tevens het Archeologisch Belevingspunt in Rolde en het Aardkundig monument 'Uitblazingskom Duunsche Landen' onthuld.

Doorkijk 2020 e.v.

We gaan in 2020 de Archeologisch Inventarisatie kaart updaten en gebruiken deze als pilot in het kader van de voorbereiding op de Omgevingswet. We gaan onderzoeken of we in Aa en Hunze een kerkenvisie op willen stellen. We starten de tweede fase (digitale) Erfgoedatlas Aa en Hunze op. Er komt in 2020 een Culturele Monumenten Dag (grotere betrokkenheid monumenten en impuls voor comité). Via samenwerking met provincie en Drentse gemeenten pakken we de onderwerpen WOII erfgoed en jonge ruilverkavelingen op.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

4.3.1 Zorgen voor goede voorzieningen.

Voor pijler 4 is één effect in de samenleving vastgesteld. Er zijn daardoor doelen met daaraan gekoppelde activiteiten die (nog) niet vallen onder een effect in de samenleving maar wel zijn opgenomen in eerdere P&C documenten.

Activiteiten

4.3.1.1 Het gemeentelijk rioleringsplan 2020 –2024 opstellen.

We hebben een nieuw beleidsplan voor een periode van vijf jaar (2020 t/m 2024) vastgesteld, waarin we hebben vastgelegd hoe we als gemeente omgaan met ons water- en rioolsysteem. Speerpunten in dit plan zijn: klimaatadaptatie, meten+inzicht vergroten, communicatie en duurzaam investeren.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2015-2019 is geëvalueerd, vervolgens is het nieuwe GRP voor 2020-2024 opgesteld en op 16 januari 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Het beleid blijft grotendeels gelijk, maar er is meer aandacht voor klimaatverandering en het vergroten van waterbewustzijn van onze inwoners.

Doorkijk 2020 e.v.

Tegelijk met het vaststellen van het GRP is een subsidieregeling voor het afkoppelen van regenwater vastgesteld. Het doel van deze regeling is om het waterbewustzijn te vergroten bij onze inwoners en het te stimuleren dat inwoners op eigen initiatief een bijdrage willen leveren aan het klimaatrobuuster maken van onze leefomgeving. Ook in de nieuwe periode van 2020 t/m 2024 zal worden ingezet op doelmatig afkoppelen van regenwater en duurzaam werken aan een klimaatrobuust water- en rioleringssysteem. We willen onze inwoners meenemen in de klimaatontwikkeling door ze actief te informeren en te stimuleren bij te dragen aan een klimaatbestendige omgeving.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2022

4.3.1.2 Vernieuwbouw "de Boerhoorn"

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Voor de zomervakantie is het ontwerpproces met betrekking tot de nieuwbouw afgerond. Direct na de zomervakantie is gestart met een meervoudig onderhandse aanbesteding. Drie aannemers hebben een inschrijving gedaan. Helaas hebben alle inschrijvingen de gestelde plafondbedragen overschreden waardoor ze niet geldig zijn. Als vervolgstap is een mededingingsprocedure met onderhandeling gestart. Na onderhandeling en vaststelling van aangepaste uitgangspunten hebben 2 inschrijvers hun aanbieding aangepast en opnieuw ingediend. De inschrijvingen overschrijden beide het door de raad beschikbaar gestelde budget.

Doorkijk 2020 e.v.

In februari 2020 heeft de raad besloten dat er extra budget beschikbaar wordt gesteld. Als gevolg van de langere aanbestedingsprocedure loopt de planning zo'n drie a vier maanden vertraging op en kan de sloop in april/mei 2020 beginnen. Ondertussen zetten we samen met de kwartiermakers en de klankbordgroep stappen om te komen tot een beheerorganisatie voor de nieuwe Boerhoorn.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Einddatum: 01-07-2021

4.3.1.3 Realiseren van glas- en textielcontainers op strategisch veilige plaatsen

We willen ondergrondse containers voor glas en textiel plaatsen .

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Alle containers zijn inmiddels geplaatst.

Doorkijk 2020 e.v.

Portefeuillehouder: Bas Luinge

4.3.1.4 We spelen adequaat in op verzoeken van inwoners mbt aanpassingen in de openbare ruimte

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Voor de oplossen van knelpunten en wensen is een knelpuntenpot ad € 100.000,- beschikbaar geweest in 2019. Uit dit budget zijn de onderstaande wensen uitgevoerd: a) Aanleg voetpad bij voormalige Emmensschool in Gasselternijveen b) Aanpassen duiker onder de Annerweg c) Ontwerp plattegronden tbv publicatiekasten begraafplaatsen d) Vervanging materiaalsoort voetpad nabij De Wenning in Rolde e) Aanleg parkeerplaats + uitrit bij sporthal De Strohalm in Gasselternijveen f) Aanleg tijdelijk voetpad nabij bakkerij Job Gieten in afwachting van parkeerterrein g) Aanleg nieuwe vissteiger in Spijkerboor.

Doorkijk 2020 e.v.

Binnen de knelpuntenpot zullen in 2020 wensen en aanpassing die vanuit bewoners en dorpsbelangen worden ingebracht, beoordeeld worden en in uitvoering gebracht worden

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

4.3.1.5 Uitvoering geven aan de kwaliteitsimpuls fietspaden met het realiseren van een fietspad Amen-Grolloo, een schoolroute Eexterveen(Menweg) en een fietspad langs de Hunze.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Voor de onderstaande fietspaden heeft een kwaliteitsimpuls plaatsgevonden in de vorm van het wijzigen van materiaalsoort. De fietspaden zijn uitgevoerd in een betonverharding. Het comfort voor de gebruikers is hiermee sterk verbeterd. a) Fietspad Nijlanderstraat Rolde langs sportpark Boerbos b) Fietspad Deurze richting Assen c) Fietspad Gasselte – Gasselternijveen. De werkzaamheden voor deze fietspaden zijn uitgevoerd en uitgevoerd.

Aanleg nieuwe fietspaden:

d) Amen-Grolloo. In 2019 is gestart met de verwerving van de benodigde gronden. Voor uitvoering van een eerste fase (Grolloo – Vredenheimseweg) zijn de gronden in 2019 verworven. Het bestek gereed maken van fase 1 is opgestart waarbij uitvoering plaats gaat vinden in 2020. In fase 2 zijn nog niet alle gronden in gemeentelijk bezit. Gesprekken verlopen in deze fase moeizaam.

e) Schoolroute Eexterveen – Menweg--: In 2019 is gestart met de verwerving van de benodigde grond. Grondeigenaar wil de grond in de nabijheid gecompenseerd zien. Wij zijn in onderhandelingen om een perceel te verwerven om zo grond te kunnen ruilen met de grondeigenaar voor het fietspad.

Doorkijk 2020 e.v.

Een kwaliteitsimpuls zal in 2020 gegeven worden aan een aantal fietspaden, te weten: fietspad door staatsbossen in Grolloo, fietspaden Balloerveld en fietspad door Strubbenbos (vanaf de Bosweg) Anloo en fietspad Eext-Anloo. Deze fietspaden in halfverharding worden voorzien van een betonverharding. De voorbereiding wordt opgestart.

Aanleg nieuwe fietspaden:

In 2020 wordt uitvoering gegeven aan fietspad Amen-Grolloo fase 1 en de aanleg van het fietspad langs de Menweg in Eexterveen. De onderhandelingen over aankoop van de benodigde gronden voor deze fietspaden zijn afgerond. Wij verwachten het fietspad Amen-Grolloo en het fietspad langs de Menweg in het eerste halfjaar van 2020 aan te leggen.

Voor het fietspad langs de Hunze is gezamenlijk met het recreatieschap en de gemeenten Borger-Odoorn en Tynaarlo door een landschapsarchitect een inventarisatie uitgevoerd naar de aanleg van fietspaden in het Hunzedal. Deze inventarisatie wordt nader uitgewerkt om de realiseerbaarheid en

kosten beter in beeld te krijgen. De mogelijkheden om de fietspaden met aanvullende voorzieningen in te passen in de hermeandering en natuurontwikkeling in het Hunzedal wordt nader onderzocht.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

4.3.1.6 Verkeers- en vervoersmaatregelen

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Binnen de Verkeers- en vervoersmaatregelen zijn een aantal projecten in 2019 uitgevoerd en in voorbereiding genomen. Het betreft:

- a) Versterking komgrenzen Menweg Eexterveen, Nieuwediep, Nijlande en Borgerweg Gasselte. Voor deze projecten is een bijdrage van de BDU verkregen.
- b) In 2019 zijn diverse gesprekken gevoerd met de bewoners van de Julianalaan in Gasselte. Dit heeft geleid tot een verkeer remmende maatregel in de Julianalaan. De voorbereiding is gestart voor uitvoering begin 2020.
- c) Tracé Spijkerboor – Annen. In dit traject worden de komgrenzen versterkt en een verkeersplateau aangebracht op de kruising met Annermoeras. In 2019 is een bijdrage BDU aangevraagd. Toekenning is nog niet definitief. Uitvoering 2020
- d) Zuidlaarderweg Annen. Ook in dit tracé worden een aantal maatregelen voorgesteld. BDU aanvraag ingediend maar nog niet gehonoreerd

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 worden in het kader van verkeer- en vervoersmaatregelen een aantal komgrenzen versterkt, te weten Zuidlaarderweg in Annen en in het tracé Spijkerboor- Annen.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

4.3.1.7 Bijdrage leveren aan de energietransitie (o.a. bij vervanging van openbare verlichting)

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Bij de vervanging van de openbare verlichting bij sportpark Gieten, de dorpshuizen in Annen en Gasselte en in een deel van Rolde ne Gieten is de oude verlichting vervangen door duurzame en zuinige LED verlichting. Bij de kerk in Anloo is de buitenverlichting vervangen door duurzame LED verlichting. Dit levert een energiebesparing op van ca. 75%.

Doorkijk 2020 e.v.

We gaan door met het vervangen van oude (openbare) verlichting door duurzame LED verlichting. In 2020 gaat het om ca. 250 stuks.

In Rolde, Grolloo, Schoonloo, Amen en Eleveld e.o. worden onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de lantaarnpalen om te voorkomen dat er veel lampen uitvallen. Er worden ca. 1.400 nieuwe lampen geplaatst in de lantaarnpalen.

Bijgaand de straatnamen van de verschillende projecten waar de traditionele verlichting wordt vervangen door zuinige en duurzame LED verlichting in 2020

Plan Borghoornsweg

- Borghoornsweg
- Hofakkers

Plan Gieten vervangen kegelarmaturen

- De Waag
- Heetkamp
- Bloemakkers
- Udemalaan
- Hoornstraat
- De Wiemel
- Brummelkamp
- Vleerwal
- Elzenwal
- Ekkelwal
- Dobbenwal
- Markescheiding
- Julianalaan (gedeeltelijk)
- Middendorp
- Tellinghof
- Schopperskamp (gedeeltelijk)
- Het Poeltje (gedeeltelijk)
- Hanebijtershoek (gedeeltelijk)

Plan Grolloo herinrichting OVL

- Hoofdstraat

Plan Gieten stroomwegen armatuur vervangingen

- Gieterweg
- Gasselterweg
- J. Hugeslaan
- Oelenboom
- Parallelweg

- Verlengde Asserstraat

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

4.3.1.8 Gemeentelijk wegenonderhoudsbeleidsplan (2016-2020) 2021-2025

Tijd (toelichting)

Wegenonderhoud terugblik en doorkijk 2020 e.v.

In 2010 hebben we voor de eerste keer een “*Beleidsplan wegen*” opgesteld. In het beleidsplan heeft de raad als uitgangspunt genomen het kwaliteitsniveau “Basis”. Dit staat gelijk met de ondergrens van verantwoord wegbeheer volgens de landelijke systematiek van het kennisinstituut de CROW. De eerste planperiode 2011-2015 is uitgevoerd conform de uitgangspunten van het beleidsplan.

In 2015 is het Beleidsplan voor een volgende planperiode (2016-2020) door de raad gecontinueerd. Het onderhoud volgens de uitkomsten van ons beheersysteem zijn vastgesteld door het college en de raad heeft het benodigde budget beschikbaar gesteld. Ten opzichte van de eerste planperiode waren we voor de huidige planperiode minder geld nodig. Gemiddeld beschikken we over een jaarlijks bedrag van € 610.000,-.

Uit de gehouden inspecties en opstellen van de meerjarenramingen is in 2017 geconstateerd dat het bedrag, vanuit de exploitatie in de voorziening wegenonderhoud gestort, met € 120.000 naar beneden kon worden bijgesteld.

We gaan naar het einde van planperiode 2016-2020. Het onderhoud voor 2020 wordt nu voorbereid en zal, conform het vastgestelde programma, dit jaar uitgevoerd worden.

De uitvoering van de voorliggende jaren is conform het onderhoudsprogramma uitgevoerd. Hierin zijn geen knelpunten te melden. Door de droge zomers hebben we wel te maken gehad met droogtescheuren in het veengebied; een fenomeen wat niet eerder was voorgekomen. Hierdoor hebben we in 2019 de Dorpsstraat in Eexterveen moeten herstellen. Om dit te kunnen doen, hebben we het onderhoud van enkele wegen doorgeschoven naar 2020. Omdat we in de afgelopen planperiode aanbestedingsvoordeel hebben gehad, veroorzaakte dit geen financiële consequenties.

Op basis van de recent uitgevoerde visuele weginspectie blijkt dat bijstelling in de komende planperiode 2021-2025 noodzakelijk is om het kwaliteitsniveau “Basis” als beleidsuitgangspunt voor het wegenonderhoud te blijven houden. Middels actualisatie van het “*Beleidsplan wegen*” zal het college en raad nader moeten besluiten. Behandeling van het beleidsplan voor college en raad staat voor het eerste kwartaal 2021 gepland.

Door het gevoerde beleid is het niveau van onze wegen op een dusdanig niveau dat we in de planperiode 2016-2020 met minder geld uit konden. Voor de komende periode (2021-2025) zitten we budgettair weer op het “oude niveau”.

Het vastgestelde onderhoudsprogramma 2016-2020 is/wordt uitgevoerd. In die planperiode zijn geen knelpunten ontstaan en is bijstelling niet noodzakelijk gebleken.

Voor de komende planperiode 2021-2025 stellen we om een bijstelling voor om het kwaliteitsniveau op “Basis” te houden.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2016 Einddatum: 31-12-2025

4.4.1 Een aantrekkelijke woongemeente blijven

Voor pijler 4 is één effect in de samenleving vastgesteld. Er zijn daardoor doelen met daaraan gekoppelde activiteiten die (nog) niet vallen onder een effect in de samenleving maar wel zijn opgenomen in eerdere P&C documenten.

Activiteiten

4.4.1.1 Woonvisie actualiseren.

In de woonvisie staat het gemeentelijk volkshuisvestings- en woonbeleid (behoefte, woningbouw- en herstructureringsprogramma) voor de komende jaren. Onze huidige woonvisie is vastgesteld in september 2015. Gelet op de voortdurend veranderende woningmarkt is het belangrijk dat we deze woonvisie (periodiek) blijven actualiseren.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 is in de raad meermaals aandacht gevraagd voor de woonvisie. In de woonvisie staat het gemeentelijk volkshuisvestings- en woonbeleid (behoefte, woningbouw- en herstructureringsprogramma) voor de komende jaren. Onze huidige woonvisie is vastgesteld in september 2015. Gelet op de voortdurend veranderende woningmarkt is het belangrijk dat we deze woonvisie (periodiek) blijven actualiseren. Hierbij moet aandacht zijn voor starters en levensloopbestendig wonen. Dit onderwerp is daarom in de planning voor 2020 e.v. opgenomen.

Doorkijk 2020 e.v.

In Q2 van 2020 starten we met het opstellen van de Woonvisie. Naar verwachting wordt in Q3 het product opgeleverd en zal cinformierend en opinierend en zal in Q4 ter vaststelling aangeboden gaan worden in de raad.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

4.4.1.2 Bouwplan Raatakkers (fase 2) te Anloo invullen in overleg met bewoners.

Via het nu in gang zetten van de planontwikkeling in samenwerking met Dorpsbelangen Anloo, is het de bedoeling dat we gefaseerd een beperkt aantal woningen realiseren in de planperiode 2018 - 2028 om daarmee te voorzien in de woningbehoefte van Anloo.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Dit onderwerp is ingaande 2020 opgenomen in de begroting als nieuwe ontwikkeling.

Doorkijk 2020 e.v.

Wij zijn in gesprek met de werkgroep wonen van Dorpsbelangen Anloo om gezamenlijk de gewenste verkaveling (op basis van woonbehoefte en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap - CPO gedachte) te ontwikkelen. Uitgangspunt is dat er in ieder geval een CPO ontwikkeling ('een woon-zorg' voor elkaar) project in het plangebied komt. Na gezamenlijke ontworpen verkavelingsschets is het de bedoeling daarvoor de planologische procedures te starten.

Portefeuillehouder: Henk Heijerman

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-12-2020

Middelen en Ondersteuning

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de organisatie en de financiering van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers.

Effect in de samenleving

5.1. De gemeentelijke organisatie werkt zo efficiënt en effectief mogelijk en is in staat aan te sluiten bij de behoeften en wensen van inwoners en politiek.

Doelen

5.1.1 De gemeentelijke organisatie werkt, waar mogelijk, van buiten naar binnen.

Activiteiten

5.1.1.1 De planning en control cyclus aansluiten op de nieuwe manier van werken en de nieuwe manier van sturen en monitoren.

Om aan te blijven sluiten bij de veranderende samenleving is een andere werkwijze en een andere manier van sturen nodig. We geven invulling aan deze opgave door o.a. te experimenteren met andere werkwijzen en een ondersteunend planning en control instrumentarium.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

1. We zijn begonnen met het optimaliseren van de planning en control cyclus. Het eerste digitale product, de begroting 2020, is opgeleverd. In 2020 krijgt dit een vervolg met deze eerste sturingsmonitor.
2. Vanuit het programma AndersOmDoen hebben we de notitie trefzeker meebewegen opgesteld. Deze is vastgesteld voor het zomerreces van 2019.

Doorkijk 2020 e.v.

1. We zijn op dit moment druk bezig met de sturingsmonitor. Hierin kijken we terug op 2019 en maken we een doorkijk in 2020 en verder, zodat we weten of we moeten bijstellen.
2. Het programma AndersOmDoen loopt ten einde, waarbij we op dit moment, naast de sturingsmonitor, focussen op een goede borging (instrumenten en houding en gedrag) in de organisatie. Voor het einde van het programma levert het programma een aantal vernieuwde instrumenten op (o.a. LTA en mandaatregister en budgethoudersregeling), die aansluiten bij de behoefte.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020 Einddatum: 31-03-2020

5.1.1.2 Uitvoering geven aan 'Aa en Hunze stroomt!'.

In onze organisatieontwikkeling 'Aa en Hunze stroomt' werken we aan ons doel om de effectieve en efficiënte organisatie te zijn die voldoet aan de wensen en behoeften van inwoners en politiek.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In onze organisatie ontwikkeling Aa en Hunze stroomt! werken we aan ons doel om de effectief en efficiënt functionerende organisatie te zijn die in staat is om aan te sluiten bij de behoeften en wensen van inwoners en politiek. We hebben ingezet op de flexibiliteit van medewerkers door op andere manieren samen te werken (programma, projecten, scrum), door te leren over het werk van collega's tijdens de 'Week van Kiek'n en door leer- en ontwikkelbijeenkomsten in teams en het management te organiseren. We zien dat we meer samen, meer integraal en vaker in andere vormen werken. We zien ook dat we de hoogste trappen op de participatieladder nog niet gebruiken.

Doorkijk 2020 e.v.

In het project Experimenteren gaan we met het thema biodiversiteit ervaring opdoen met participatie op de hoogste treden van de ladder. Verder blijven we inzetten op de ontwikkeling van talenten en vaardigheden van medewerkers, op anders werken en integraliteit.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Startdatum: 01-01-2020

5.1.1.3 Doorontwikkeling sturing en regie. We doen dit in samenspraak met partners en inwoners door in co-creatie de indicatoren en het maatschappelijk effect te bepalen

De nieuwe planning en control cyclus moet dienen als sturingsinstrument, er moet gestuurd worden op resultaten en effecten in de samenleving. Informatie wordt verstrekt op hoofdlijnen en de inhoud staat voorop; van tellen naar vertellen.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 heeft de gemeente vormgegeven aan een aantal sturingsvraagstukken. Hierbij waren de nieuwe P&C cyclus en de sturingsfilosofie van het sociaal domein het uitgangspunt. We hebben voorbereidingen getroffen voor de sturingsmonitor en we hebben voor het sociaal domein een monitor ontwikkeld waarop actuele sturingsinformatie is te vinden. Daarmee is de gemeente beter in staat de ontwikkelingen in het sociaal domein te volgen waardoor we beter regie kunnen voeren. Met dezelfde reden hebben we voor de Melding Openbare Ruimte eenzelfde instrument gebouwd. Ook zijn we met andere vormen van overleg aan het experimenteren. Onderdeel hiervan zijn de signaleringsoverleggen tussen gemeente, inwoners en stakeholders waarbij we samen willen constateren welke problemen er spelen in onze dorpen en wat de inwoner belangrijke aandachtspunten vindt.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 wordt voor het eerst de sturingsmonitor opgeleverd. Hierbij worden op pijler niveau (vanuit de begroting) de doelen en de activiteiten benoemd waarbij we een jaar terug kijken (voorheen jaarverslag) en een jaar vooruit (voorheen kadernota). Het doel is om een goede prognose van de financiële positie over het afgelopen jaar te maken zodat we weten waar mogelijkheden en

onmogelijkheden liggen ten aanzien van nieuw beleid en wijzigingen in beleid. Dit alles om maximaal te sturen op het maatschappelijk effect. De raad kan vervolgens het college de opdracht geven om, dat wat er nog nodig is om de beschreven doelen te behalen, te verwerken in de begroting van het volgende jaar.

Het is nog zoeken naar de juiste indicatoren die wat zeggen over het maatschappelijk effect dat we per pijler wensen te bereiken. Hier gaan de organisatie, het college en de raad in 2020 mee aan de slag. Naast de sturingsmonitor gaan we verder met het bouwen van instrumenten waarop actueel de voortgang is te volgen en zullen bestaande instrumenten worden uitgebreid. We gaan door met experimenteren en met de signaleringsoverleggen.

Portefeuillehouder: Co Lambert

5.1.2 De financiële positie van de gemeente blijft gezond.

5.1.3 Een lage belastingdruk.

5.1.4 De gemeentelijke organisatie werkt zo efficiënt en effectief mogelijk

Activiteiten

5.1.4.1 Het informatiebeleidsplan wordt herijkt.

Het informatiebeleidsplan geeft de koers aan en beschrijft de kaders voor het inrichten van de informatievoorziening. Door de steeds snellere (technologische) ontwikkelingen is het streven is om het informatiebeleidsplan jaarlijks te herijken.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

We hebben het informatiebeleidsplan 2019-2022 geactualiseerd en de bijbehorende budgetten verdeeld naar de nieuwe ontwikkelingen. In het informatiebeleidsplan zijn allerlei nieuwe ontwikkelingen vastgelegd zoals bijvoorbeeld de 'common ground' gedachte. Deze gedachte is gebaseerd op het Estlandse model waarin de informatievoorziening helemaal opnieuw is opgezet. Hierdoor geïnspireerd willen de gemeenten dat de informatievoorziening structureel anders wordt ingericht omdat men vastloopt met de huidige systemen en alle bijbehorende koppelingen. Daarnaast moet het de onafhankelijkheid van bestaande leveranciers vergroten.

Doorkijk 2020 e.v.

Afhankelijk van alle ontwikkelingen in het vakgebied zal eind 2020 het informatiebeleidsplan worden herijkt.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

5.1.4.2 De maatregelen uit het informatiebeleidsplan worden uitgevoerd.

In het informatiebeleidsplan staan diverse activiteiten die bijdragen aan het verbeteren van de informatievoorziening en daarmee aan een efficiëntere organisatie.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

In 2019 hebben we een aanbestedingstraject doorlopen voor het opschonen en digitaliseren van bouwdoSSIers. De gegevenskwaliteit van onze basisregistraties is en blijft een belangrijk speerpunt. Deze gegevens zijn belangrijk voor de interne processen maar ook voor de dienstverlening aan de burger. We hebben het dan o.a. over de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) en de wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (WKPB). In 2019 is een onderzoek gestart naar de vervanging van ons zaakstelsel.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 worden alle bouwdoSSIers gedigitaliseerd. Ook gaan we een nieuwe aanbesteding starten voor de vervanging van ons zaakstelsel. In het kader van de omgevingswet zal er een nieuw informatiesysteem moeten worden aangeschaft voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook zal er een systeem voor vastgoedregistratie worden aangeschaft om beter grip te krijgen op ons eigen maatschappelijk vastgoed. In 2020 gaan we meer invulling geven aan het datagestuurde werken. Dit betekent dat we op verschillende gebieden dashboards gaan ontwikkelen die bruikbaar zijn voor het verbeteren van bedrijfsprocessen en het genereren van managementinformatie.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

5.1.4.3 Er is aandacht voor informatieveiligheid en privacy

Beveiliging van gegevens is van groot belang voor de bedrijfsvoering van de gemeente. Daarnaast heeft de gemeente de verplichting om op een zorgvuldige wijze om te gaan met persoonsgegevens.

Tijd (toelichting)

Terugblik 2019

Informatieveiligheid en privacy zijn en blijven belangrijke onderwerpen. In 2019 is o.a. het verwerkingsregister opgesteld en is er gewerkt aan de bewustwording van de medewerkers.

Doorkijk 2020 e.v.

In 2020 wordt in het eerste kwartaal een oplossing geïmplementeerd voor veilig e-mailen.

Daarnaast zal door middel van een zogenaamde penetratietest onze website op veiligheid worden getoetst. Ook wordt er gekeken naar de fysieke toegang van het gebouw en de toegankelijkheid van de werkplekken.

Portefeuillehouder: Anno Wietze Hiemstra

Financiële ontwikkelingen

Financiële ontwikkelingen

De belangrijkste inkomsten van onze gemeenten zijn de middelen die we van het Rijk ontvangen: de uitkering uit het gemeentefonds. Ontwikkelingen binnen het gemeentefonds kunnen een grote impact hebben op de gemeentebegroting. Dat geldt ook voor de ontwikkelingen binnen het sociaal domein.

Gemeentefonds

De herziening van het totale gemeentefonds is een jaar uitgesteld, naar 2022. Het doel van de herziening van de Financiële VerhoudingsWet is om te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. De herijking van het gemeentefonds is van grote betekenis voor de gemeentelijke financiën. In de nieuwe verdeling verdwijnt een aantal van de huidige maatstaven compleet. De betekenis van verdwijnende maatstaven kan voor individuele gemeenten substantieel zijn.

Vanuit de P10-gemeenten is er een initiatief genomen om een gezamenlijk standpunt te formuleren over de eerste onderzoeksuitkomsten van de herziening. Dit standpunt zal worden ingebracht bij het ministerie van BZK en de VNG. De reden om een gezamenlijk standpunt te formuleren is dat uit deze onderzoeksresultaten een verschuiving van geld van klein naar groot, van oost naar west en van het platteland naar de steden te zien is.

De herverdeling van het gemeentefonds biedt geen oplossing voor de structurele onevenwichtigheid in de bestuurlijke en financiële verhoudingen tussen het Rijk en de gemeenten. Het is ook niet de oplossing voor de bekostiging van grote gezamenlijke opgaven zoals bijvoorbeeld op het terrein van klimaat en energie en de toekomst van het sociaal domein. De omvang van het gemeentefonds blijft immers hetzelfde.

Sociaal domein

De financiën van het sociaal domein staan sterk onder druk. De rijksmiddelen zijn niet toereikend voor de toenemende kosten. We zien de afgelopen jaren een stijgende lijn ten aanzien van de kosten waarbij de rijksmiddelen onvoldoende meestijgen. De verwachting is dat ook 2020 in de rode cijfers eindigt. Een voorzichtige inschatting bij gelijkblijvende omstandigheden geeft wel een afvlakking van de stijgende lijn te zien. Om meer inzicht in, en grip te krijgen op, de ontwikkelingen in het sociaal domein werken we aan een monitor sociaal domein. Er gebeurt echter nog van alles binnen het sociaal domein. Zo zijn we bezig met een nieuwe aanbesteding van de zorg waarbij we de perverse prikkels voor de aanbieders eruit proberen te halen zodat de kosten dalen. Tegelijkertijd zien we de tarieven stijgen, zoals bijvoorbeeld bij de GI's (Gecertificeerde Instellingen). Daarnaast wordt actief ingezet op doorverwijzing naar het voorliggend veld en worden daarbinnen nieuwe mogelijkheden gezocht en ontwikkeld (de zogenaamde transformatie, waarbij een verschuiving van duurdere naar goedkopere zorg het doel is). Vanuit de externe ontwikkelingen zien we de herverdeling van het gemeentefonds op ons afkomen waarvan de uitkomsten nog onzeker zijn en hebben we te maken met de (financiële) gevolgen van de invoering van het abonnementstarief door de rijksoverheid.

Financiële uitgangspunten

We hebben een aantal financiële uitgangspunten vastgesteld bij de begroting 2020. Er komt nog een bespreking met de raad over welke financiële gemeente we willen zijn. Dit zal gevolgen hebben voor de financiële uitgangspunten die gaan gelden voor de begroting 2021.

Meerjarenbegroting 2020 - 2023

De begroting 2020 is op 7 november 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. De begroting is in evenwicht.

Op dit moment zijn de volgende onderwerpen van invloed op de meerjarenbegroting:

1. Bomenonderhoud

In de begroting 2020 zijn incidentele middelen opgenomen voor het bomenonderhoud. Het gaat om een budget van € 800.000 verdeeld over de jaren 2020 t/m 2023. Daarbij is aangegeven dat: om de individueel te beheren bomen van de gemeente op deugdelijke wijze te onderhouden is, naast de inzet van de eigen organisatie, de inzet van een aannemer noodzakelijk is. Om dit te bekostigen is een verruiming van het huidige beschikbare budget noodzakelijk.

Om het evenwicht in de begroting te handhaven, dient voor het begrotingsjaar 2021 een keuze gemaakt te worden tussen structurele dekking vinden voor het bomenonderhoud en/of het ambitieniveau bij stellen.

2. Voorziening wegenonderhoud

In de begroting 2020 is aangegeven dat de storting in de voorziening wegenonderhoud niet toereikend is om het vastgestelde basis onderhoudsniveau te handhaven. Bij het opstellen van de begroting 2021 zal voor het wegenonderhoud in de periode 2021-2025 een extra structureel bedrag nodig zijn om het onderhoudsniveau op peil te houden. Dit bedrag wordt geschat op € 120.000. Vier jaar geleden hebben we voor eenzelfde bedrag structureel bezuinigd op het wegenonderhoud. Op dat moment waren de staat van het onderhoud en de marktomstandigheden zo gunstig dat dat kon. De huidige ontwikkelingen maken het noodzakelijk het budget te verhogen, bijvoorbeeld als gevolg van droogteschades. Dit bedrag is minimaal noodzakelijk om te voor komen dat we de komende jaren met een exponentiële groei van de onderhoudskosten te maken krijgen.

3. Structureel effect voortgangsrapportage 2019

Alle bijstellingen die zijn opgenomen in de voortgangsrapportage 2019 zijn incidenteel. In deze bijstellingen zitten onderwerpen met een mogelijk structureel karakter waardoor een negatief effect op het begrotingssaldo 2020 e.v. kan ontstaan. Het gaat bijvoorbeeld om de kosten van externe inhuur van personeel voor de zwembaden. De kosten zijn met ingang van 2018 fors gestegen als gevolg van de verruiming van de openingstijden, de aanscherping van het toezichtplan en de CAO voor onregelmatigheidstoeslag.

4. Prognose financiële positie 2019

In 2019 hebben we twee tussentijdse rapportages gehad. De voortgangsnota is 4 juli door de raad vastgesteld en de voortgangsrapportage 12 december 2019.

Het totaal van de bijstellingen van de budgetten uit deze twee voortgangsrapportages heeft een negatief effect op het begrotingssaldo van € 310.000. Het negatieve effect bedraagt € 1,9 miljoen (structureel en incidenteel). Dit effect is exclusief een verwacht nadeel van €1.500.000 binnen het sociaal domein. Bijstellingen zijn bijvoorbeeld het gevolg van collegebesluiten en autonome ontwikkelingen.

Geplande werkzaamheden voor een totaalbedrag van € 2.632.500 zijn in 2019 niet gestart of afgerond. Dit bedrag is doorgeschoven naar 2020, zodat de (verdere) uitvoering kan plaatsvinden. Het doorschuiven van de werkzaamheden wordt veroorzaakt een combinatie van factoren: een hoog ambitieniveau, langere doorlooptijden en knelpunten in de personele bezetting.

De verwachting is dat het incidentele tekort binnen het sociaal domein voor 2019 op kan lopen richting € 1,5 miljoen. Op basis van de uitkomsten bij de jaarrekeningen van afgelopen jaren wordt er geen structureel effect verwacht vanuit de jaarrekening 2019 op onze financiële positie. Hiermee blijft het structurele saldo, zoals hierboven weergegeven actueel.

5. Effect decembercirculaire 2019

In de decembercirculaire zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitwerking van het Klimaatakkoord. Het gaat om incidentele bedragen voor een transitievisie warmte (€ 202.000), een transitievisie wijkaanpak (€ 10.000) en een transitievisie energieloketten (€ 25.000). Deze middelen

zullen via de jaarrekening 2019 worden overgeheveld naar begrotingsjaar 2020, zodat deze beschikbaar zijn voor de uitvoering.

6. Inflatieverwachting

In de meerjarenbegroting houden we bij het onderdeel prijsontwikkeling rekening met de verwachte inflatie. Een hogere loon/prijs-mutatie betekent extra lasten bij de uitgaven en extra baten bij de inkomsten. Het totale effect voor de begroting is negatief (meer lastenverhoging dan batenverhoging), waardoor de budgettaire ruimte wordt verkleind. Een lagere inflatie heeft een tegengesteld effect.

In de begroting 2020 is de totale prijscompensatie met € 260.000 verlaagd en ingezet voor de bekostiging van de hogere salarislasten.

In de meerjarenbegroting is gerekend met de volgende percentages:

2021: 2,40%

2022: 2,40%

2023: 2,40%

En uitzondering is de trendmatige verhoging van de OZB, deze bedraagt 1,5% voor 2020 t/m 2022.

Conclusie

De algemene financiële ontwikkelingen en de meer specifieke ontwikkelingen voor de meerjarenbegroting bevestigen het beeld dat is aangegeven in de begroting 2020 dat onze structurele financiële positie onder druk staat.

Autonome ontwikkelingen die op ons afkomen zijn bijvoorbeeld de toekomstige CAO's voor eigen personeel, gemeenschappelijke regelingen en grote instellingen. Ook de ontwikkelingen op de energiemarkt kunnen leiden tot stijging van kosten boven het inflatieniveau.

Zoals aangegeven zijn we bezig met het bepalen wat voor financiële gemeente we willen zijn. Hiervoor is inmiddels een informerende bijeenkomst en een raadsvergadering gepland. Daarnaast zijn voor 2020 de volgende onderwerpen gepland rondom de financiële P&C-cyclus:

Onderwerp	Activiteit	Datum
Wat voor financiële gemeente willen we zijn?	Informerende bijeenkomst	16 april 2020
Wat voor financiële gemeente willen we zijn?	Raadsvergadering (opinievorming en vaststelling)	23 juni 2020
Financiële bijstellingen 2020	Raadsvergadering (opinievorming)	23 juni 2020
Jaarrekening 2019	Raadsvergadering (vaststelling)	23 juni 2020

Vertaling meicirculaire	Raadsvergadering (opinievorming en vaststelling)	1 juli 2020
Financiële bijstellingen	Raadsvergadering (vaststelling)	1 juli 2020
Begroting 2021	Technisch beraad	29 oktober 2020
Begroting 2021	Raadsvergadering (vaststelling)	5 november 2020
Financieel bijstellingsmoment over 2020	Technisch beraad	3 december 2020
Financieel bijstellingsmoment over 2020	Raadsvergadering (vaststelling)	17 december 2020

Bijlagen

Missie en toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met de [Strategische Toekomstvisie](#) 2020. Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen, onder andere in de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Collegeprogramma 2018-2022

Via de link [Collegeprogramma 2018 - 2022](#) komt u bij het collegeprogramma uit. Met de Strategische Toekomstvisie en het financieel meerjarenperspectief in het achterhoofd hebben we het coalitieakkoord verder uitgewerkt (zowel op inhoud als op tijd en geld) in een collegeprogramma.

De pijlers uit de strategische toekomstvisie vormen de kapstok van het collegeprogramma. Per pijler is uitgewerkt hoe we vorm gaan geven aan onze ambities en aan Samen Doen. Daarnaast is per pijler uitgewerkt wat we inhoudelijk gaan doen in de komende bestuursperiode.